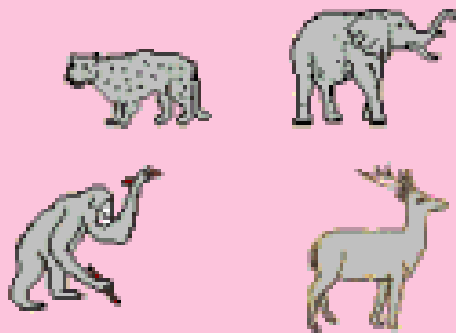

ΑΓΡΙΑ ΠΑΝΙΔΑ

Class Mammalia

Ομοταξία Θηλαστικά

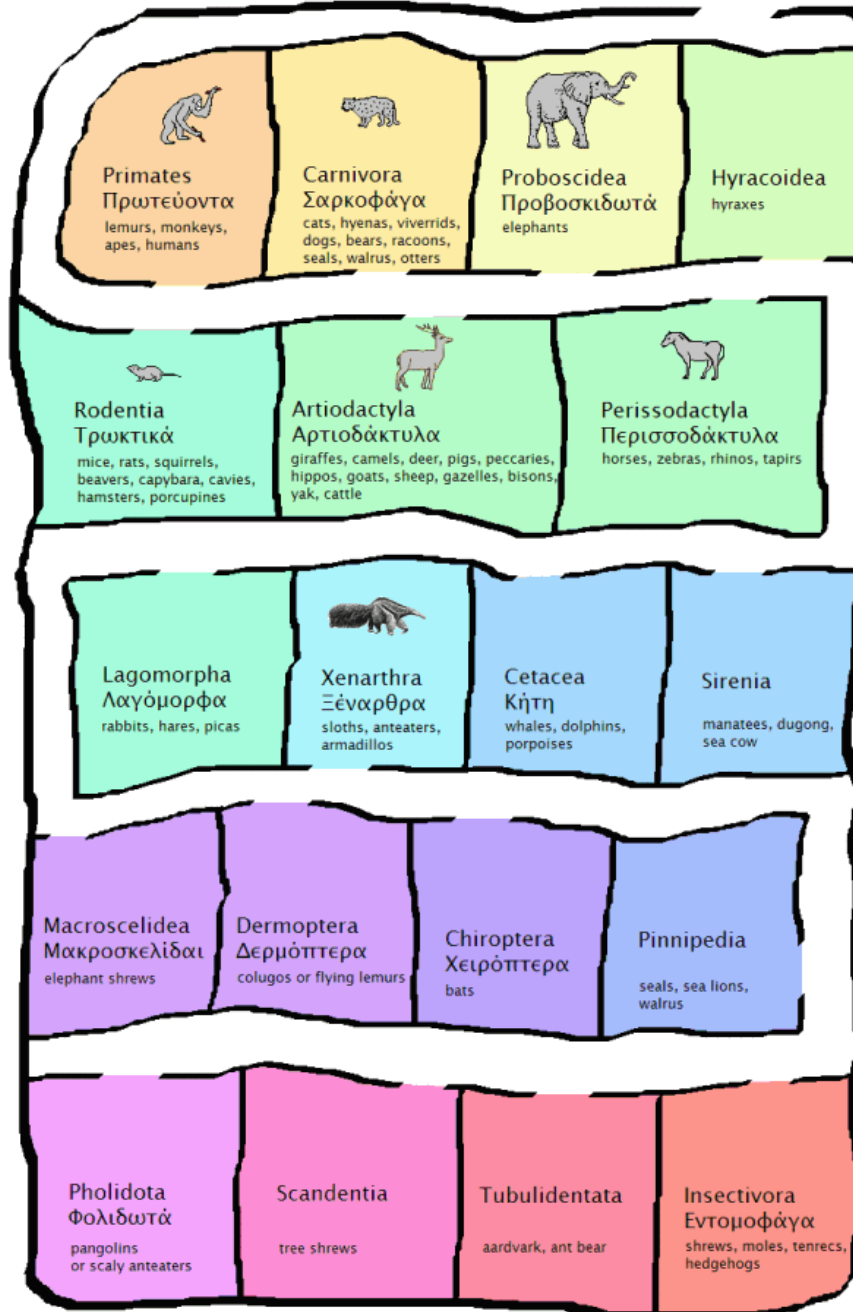
Placentals
Ευθήρια

Marsupials
Μαρσιποφόρα

Monotremes
Μονοτρήματα

Subclass Eutheria
Υπο-ομοταξία Ευθήρια

ΤΑΞΗ ΛΑΓΟΜΟΡΦΑ - LAGOMORPHA

Οικ. Λαγοΐδαι - Leporidae

Περιλαμβάνει 11 γένη και 54 είδη που βρίσκονται σε όλο τον κόσμο.

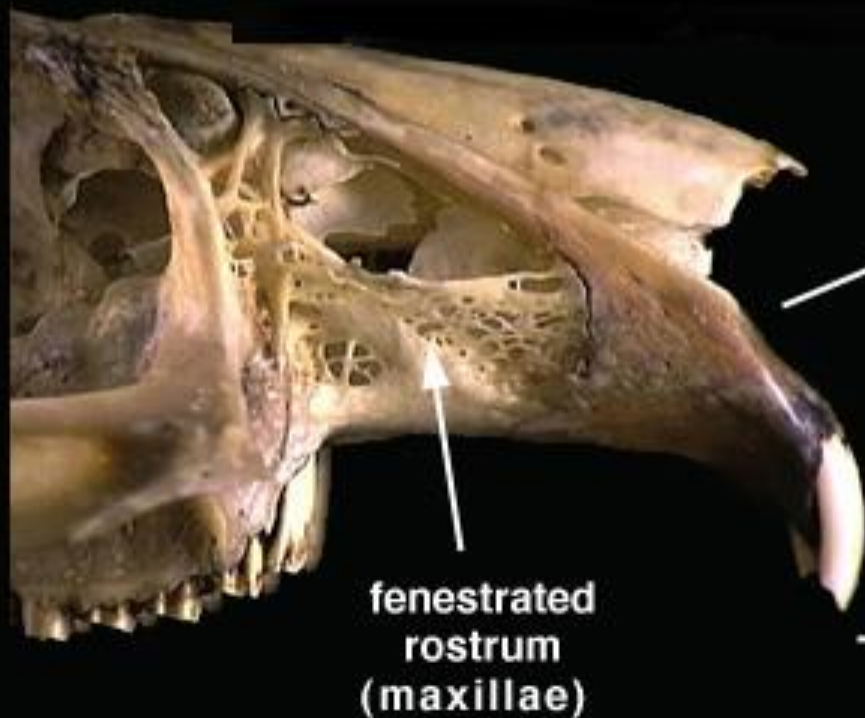

**Lagomorpha
Leporidae**

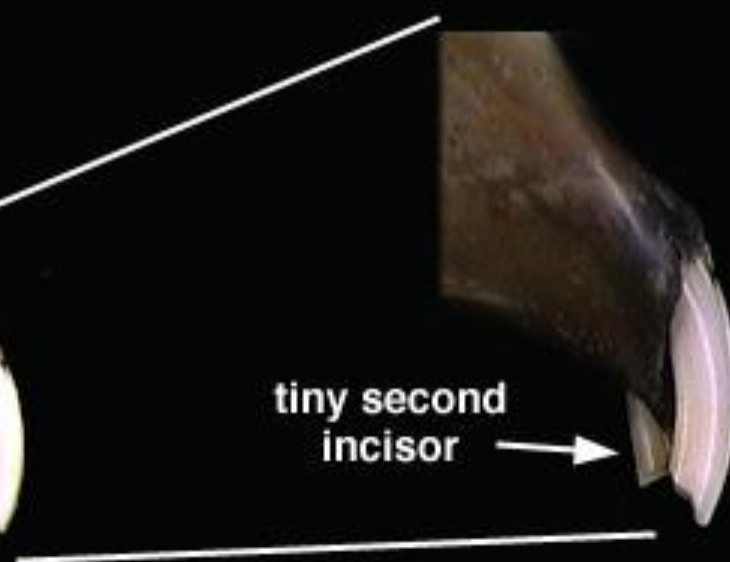
parietals
fenestrated

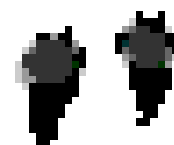
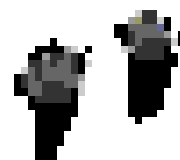
postorbital process

supraorbital process

tiny second
incisor

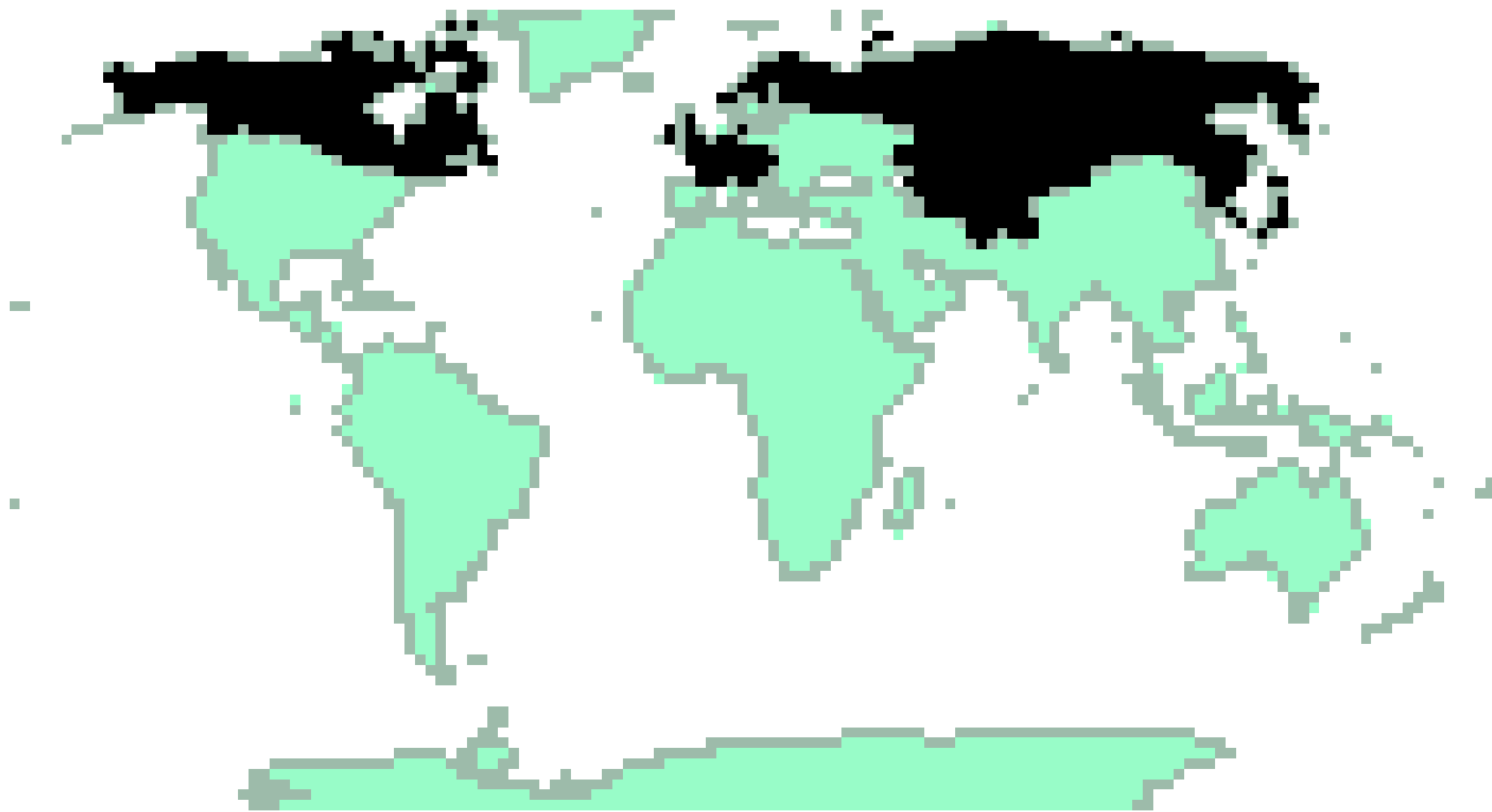

Hare

Οικ. Λαγοίδια - Leporidae

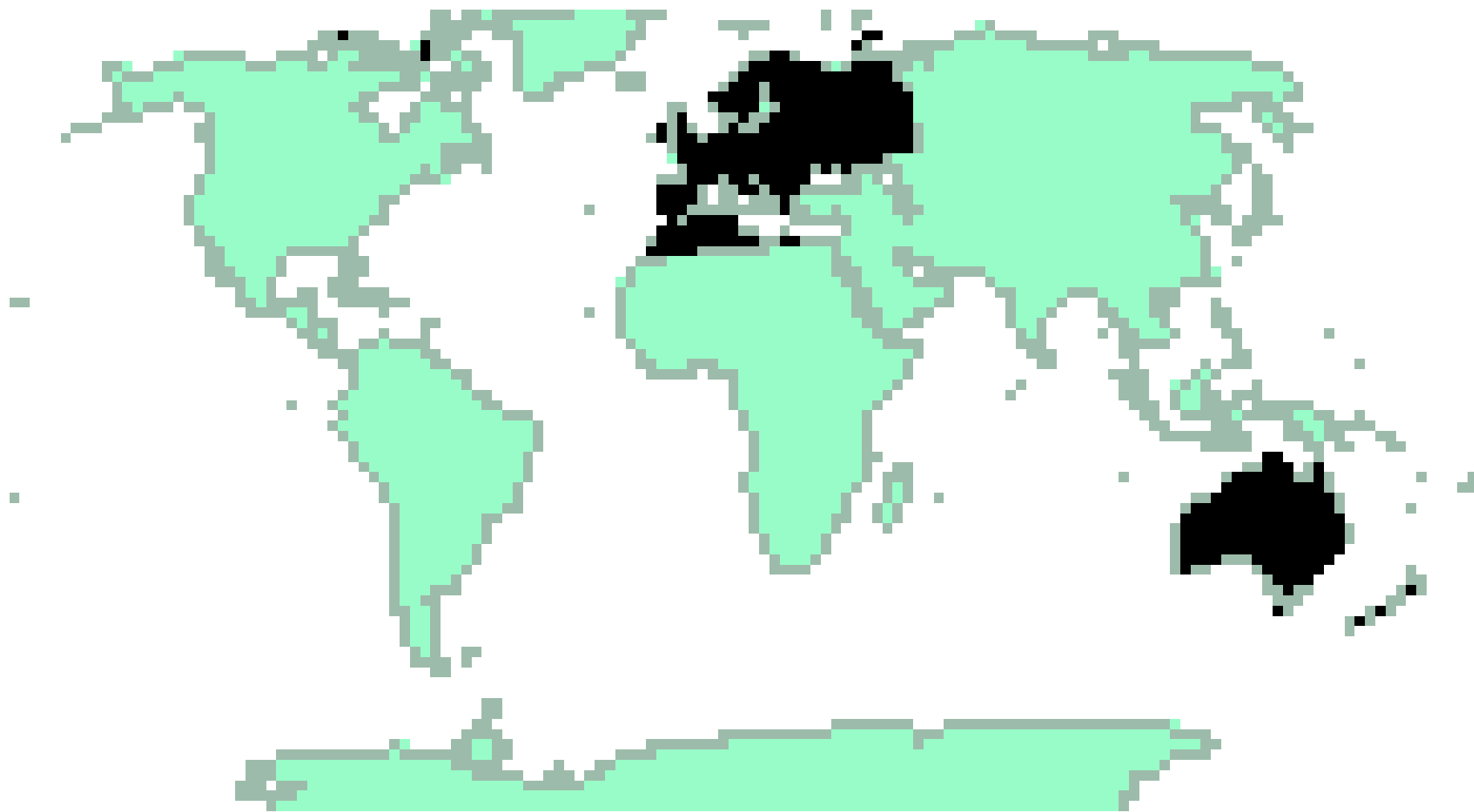

Οικ. Λαγοίδια - Leporidae

Οικ. Λαγοίδια - Leporidae

Οικ. Λαγοίδια - Leporidae

Στην Ευρώπη εμφανίζονται τρία είδη.

Λαγός – *Lepus europaeus*

Οικ. Λαγοίδια - Leporidae

Αγριοκούνελο – *Oryctolagus cuniculus*

Οικ. Λαγοίδια - Leporidae

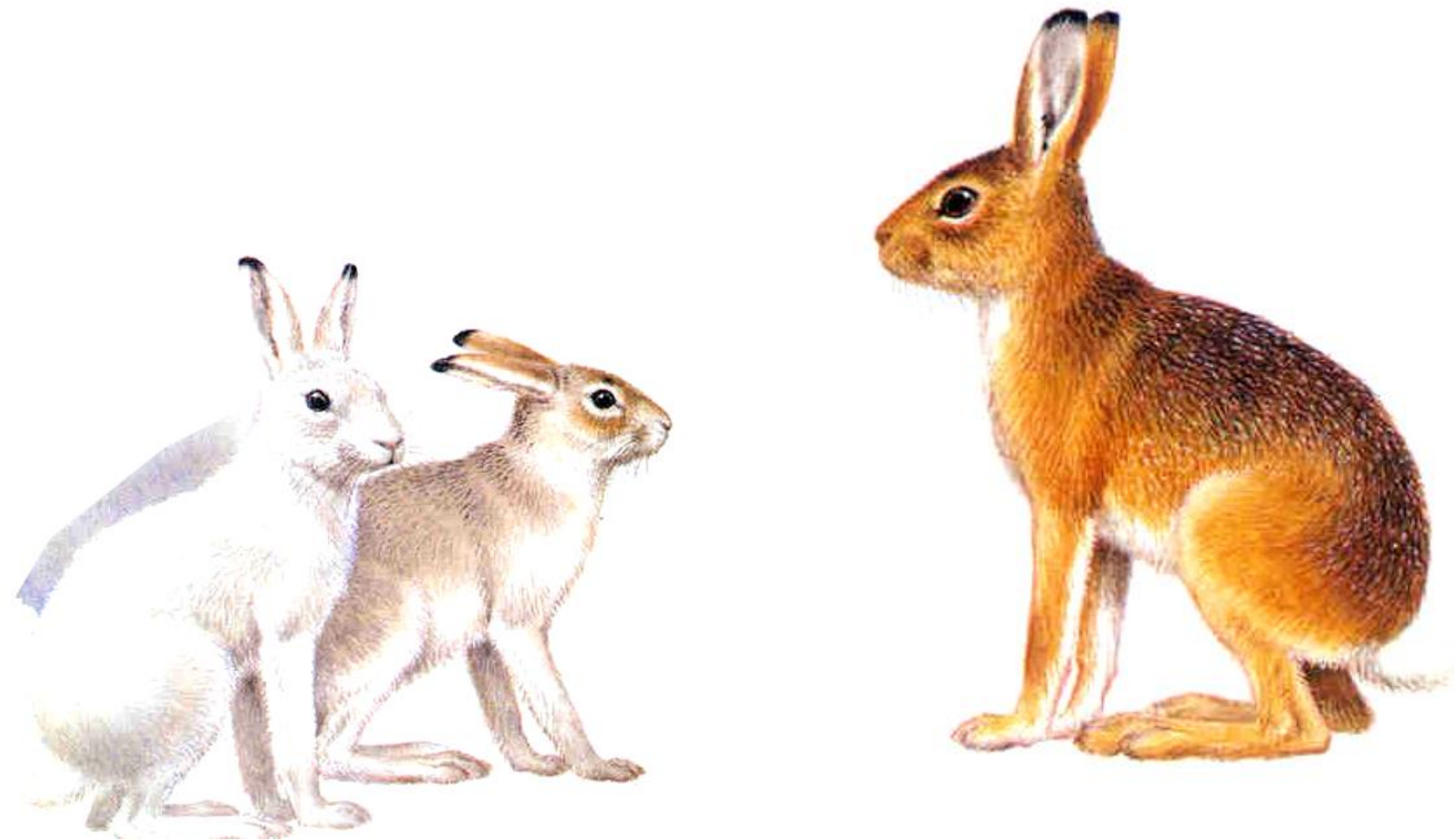
Λαγός των βουνών – *Lepus timidus*

Οικ. Λαγοίδια - Leporidae

Λαγός των βουνών – *Lepus timidus*

© MILKO
MARCHETTI

<http://digilander.iol.it/milkomarchetti>

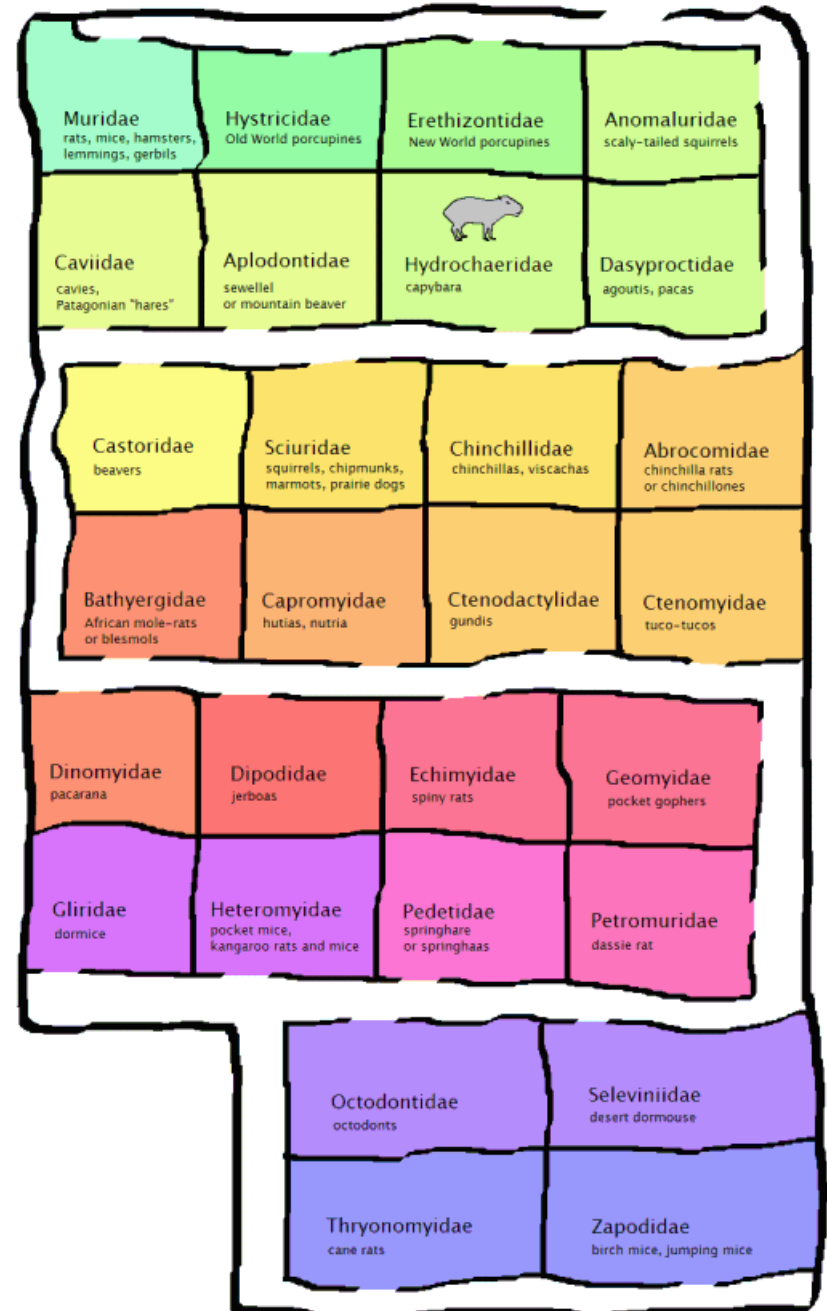
ΤΑΞΗ ΤΡΩΚΤΙΚΑ - RODENTIA

Είναι η μεγαλύτερη τάξη της κλάσης των θηλαστικών, τόσο σε αριθμό ειδών όσο και σε αριθμό ατόμων.

Περιλαμβάνει πάνω από 426 γένη και πάνω από 2010 είδη, δηλαδή το 1/3 περίπου των ειδών όλων των θηλαστικών.

ΤΑΞΗ ΤΡΩΚΤΙΚΑ - RODENTIA

Order Rodentia Τάξη Τρωκτικά

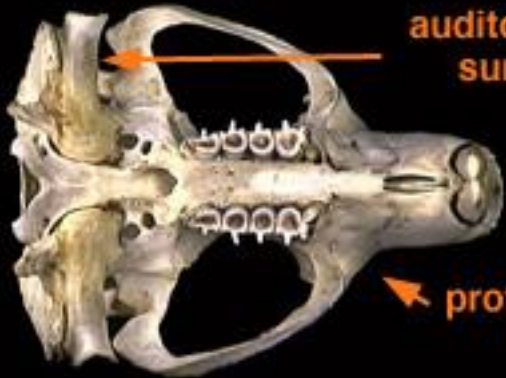

Aplodontidae

zygomatic arches widely spread, interorbital region very narrow

auditory bullae flask-shaped with long tube surrounding external auditory meatus

protrogomorphous, sciurognathus

cranium flattened dorso-ventrally

5 cheek teeth
(anterior tooth missing)
distinctive occlusal pattern

Οικ. Σκιουρίδαι - Sciuridae

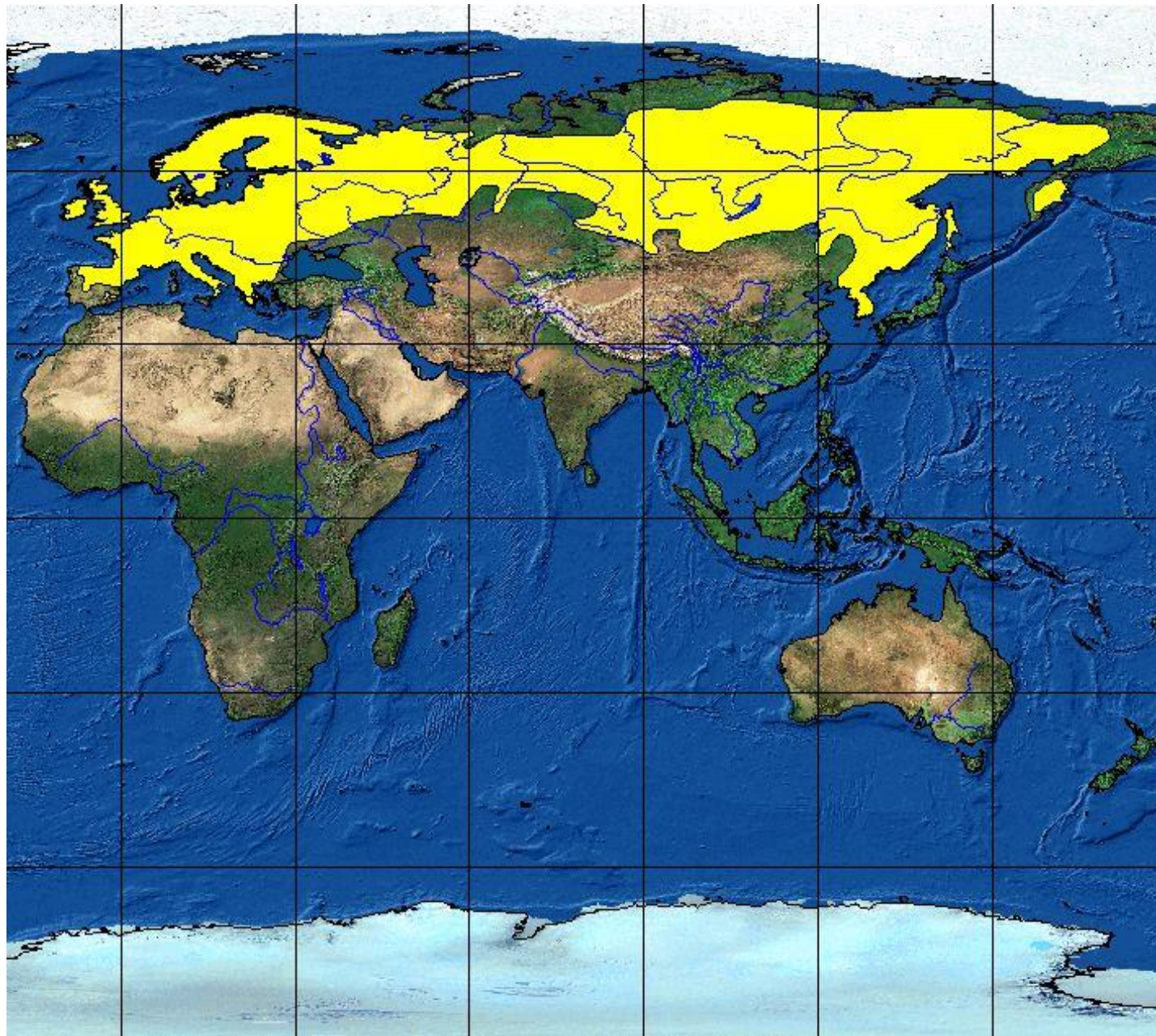
Περιλαμβάνει 50 γένη που βρίσκονται σε όλο τον κόσμο, εκτός από την Αυστραλία.

Σκίουρος – *Sciurus vulgaris*

Σκίουρος – *Sciurus vulgaris*

Sciurus vulgaris

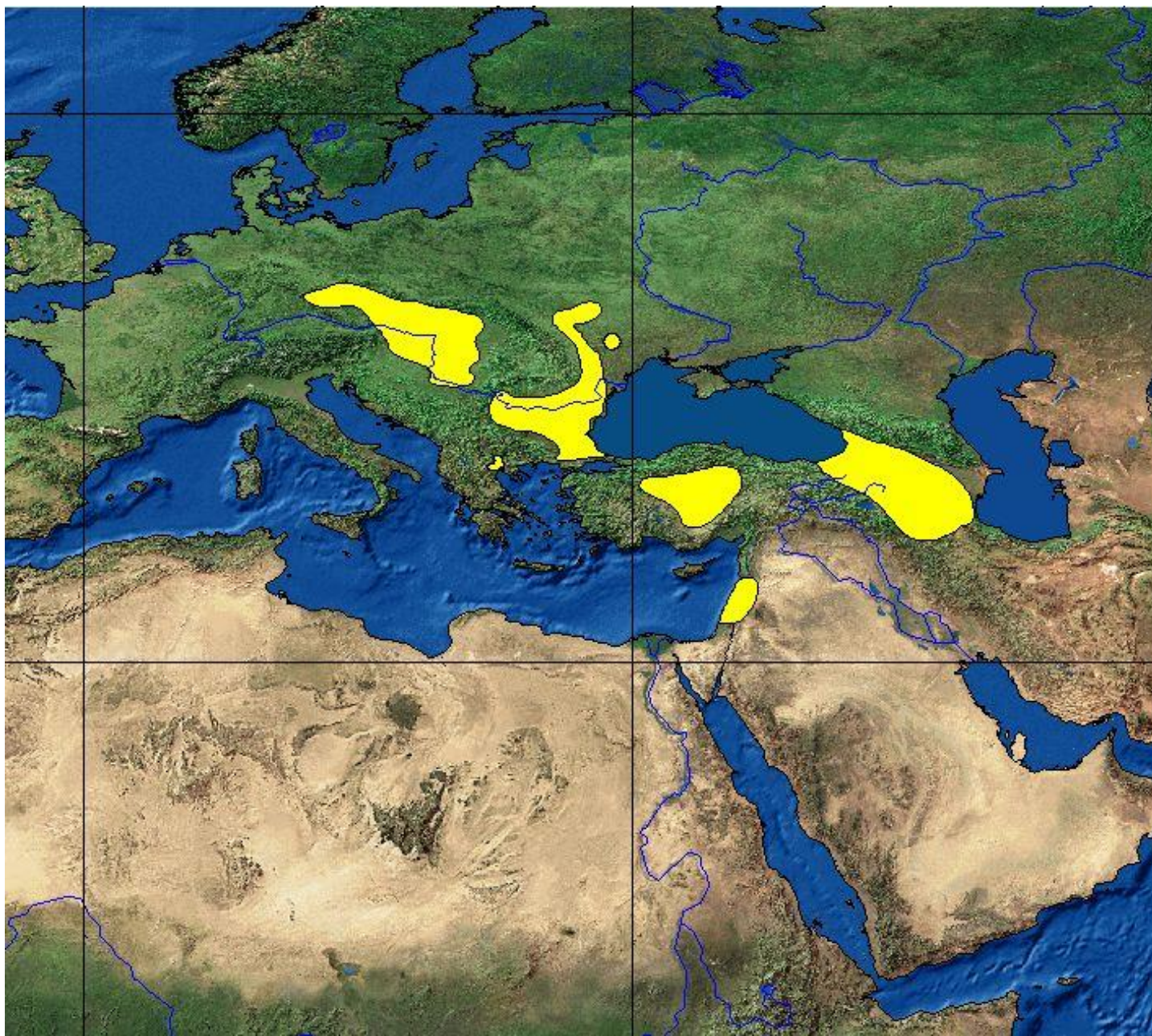

Λαγόγυρος – *Spermophilus citellus*

Λαγόγυρος – *Spermophilus citellus*

© - josef hlasek
www.hlasek.com
Aquila heliaca 6784

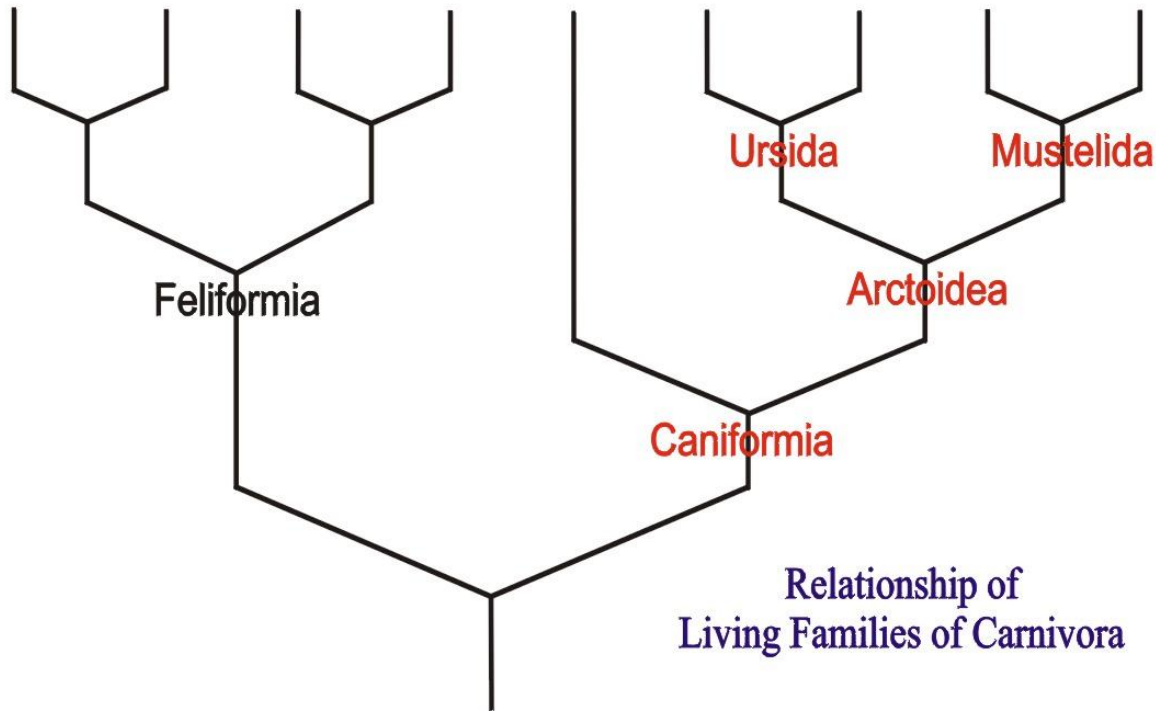
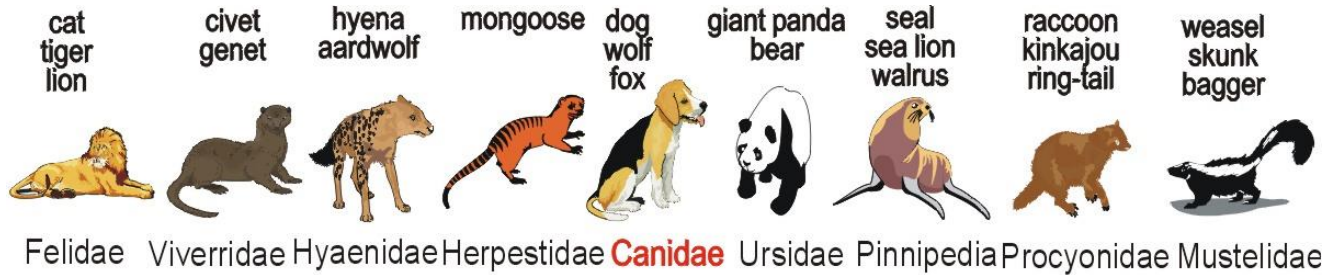

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Περιλαμβάνει αρχέγονα είδη, των οποίων η εμφάνιση χρονολογείται στην αρχή της παλαιοκαίνου εποχής.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Περιλαμβάνει είδη μικρού και μεγάλου μεγέθους.

Το μικρότερο σαρκοφάγο είναι ένα είδος νυφίτσας με μήκος 13,5 - 18,5 cm και βάρος 35 - 70 g (*Mustela rixosa*)

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Περιλαμβάνει είδη μικρού και μεγάλου μεγέθους.

Ενώ το μεγαλύτερο...

...η πολική αρκούδα με μήκος πάνω από 3 m και βάρος πάνω από 780 Kg (*Thalassarctos maritimus*).

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

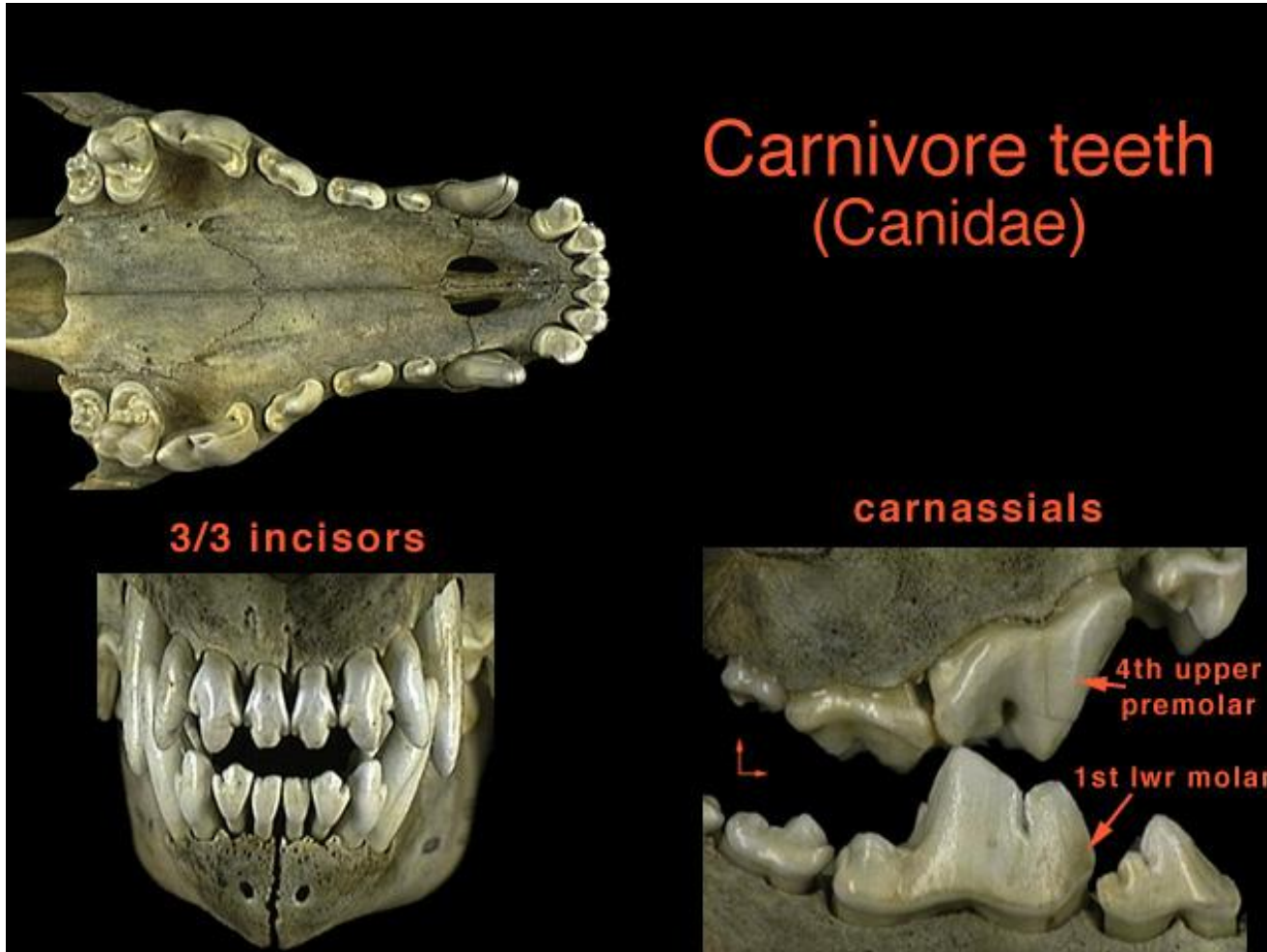
Περιλαμβάνει είδη μικρού και μεγάλου μεγέθους.

Τα δάκτυλα είναι εφοδιασμένα με ισχυρά νύχια, τα οποία σε ορισμένα είδη (αιλουρίδαι) είναι συσταλτά...

...δηλαδή έχουν την ικανότητα να μαζεύονται και να επεκτείνονται κατά βούληση.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

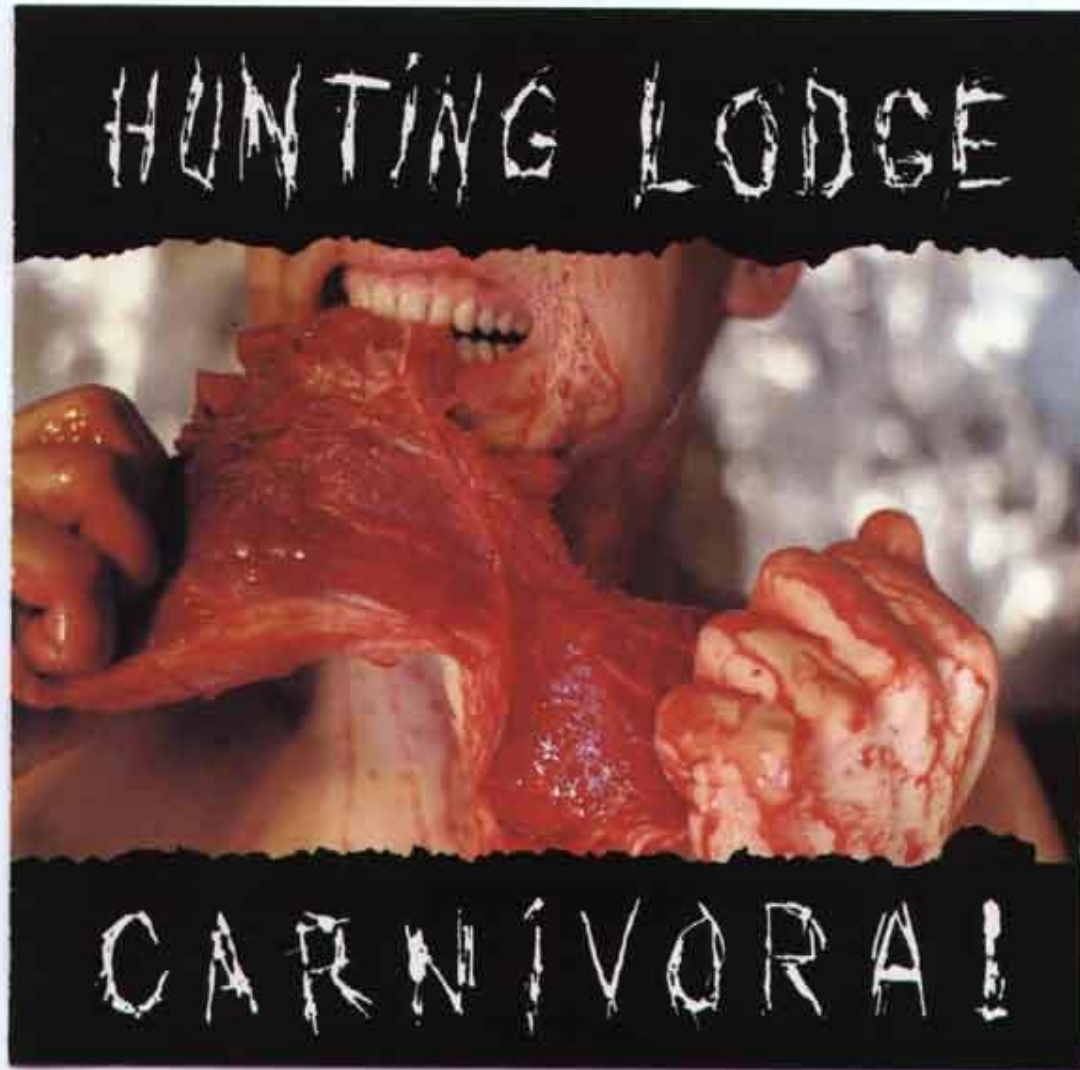
Η κάτω σιαγόνα είναι προσαρμοσμένη με την πάνω με τέτοιο τρόπο, ώστε να επιτρέπεται μόνο η κάθετη κίνηση της.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Τα δόντια είναι προσαρμοσμένα για σαρκοφαγία.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Τα δόντια είναι προσαρμοσμένα για σαρκοφαγία.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Τα δόντια είναι προσαρμοσμένα για σαρκοφαγία.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οι κοπτήρες διαφέρουν μεταξύ τους στο μήκος ενώ κυνόδοντες είναι μεγάλοι, ισχυροί, οξύληκτοι και κάμπτονται ελαφρά προς τα πίσω.

Λύκος

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οι κυνόδοντες είναι μεγάλοι, ισχυροί, οξύληκτοι και κάμπτονται ελαφρά προς τα πίσω.

Λύκος

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οι κυνόδοντες είναι μεγάλοι, ισχυροί, οξύληκτοι και κάμπτονται ελαφρά προς τα πίσω.

Αγριόγατα

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οι κυνόδοντες είναι μεγάλοι, ισχυροί, οξύληκτοι και κάμπτονται ελαφρά προς τα πίσω.

Αλεπού

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οι κυνόδοντες είναι μεγάλοι, ισχυροί, οξύληκτοι και κάμπτονται ελαφρά προς τα πίσω.

Αρκούδα

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Γεννούν 1-2 ή και 3 φορές το χρόνο (Mustelidae).

Τα νεογέννητα έχουν τρίχωμα, είναι συνήθως τυφλά και όχι ανεπτυγμένα.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Είναι τυπικά σαρκοφάγα ζώα, αν και πολλά από τα μέλη της οικογένειας είναι παμφάγα.

Ο οδοντικός τους τύπος είναι συνήθως

$$3-1-4-2/3-1-4-3 = 21 \times 2 = 42$$

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Ο εγκέφαλος έχει ανεπτυγμένα τα οσφραντικά κέντρα τα οποία χαρίζουν στα ζώα οξύτατη την αίσθηση της όσφρησης.

Επίσης τα άκρα τους είναι εφοδιασμένα με οσμοποιούς αδένες που εκκρίνουν ουσίες με έντονη οσμή.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Με τις ουσίες αυτές σημαίνουν τα όρια των περιοχών επικράτειας, το δρομολόγιο κίνησης και ταυτόχρονα προκαλούν την ερωτική διέγερση του αντίθετου φύλου κατά την περίοδο του οργασμού.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Είναι το μεγαλύτερο είδος της οικογένειας στη χώρα μας.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Έχει μήκος σώματος 100 – 140 cm, ύψος 65 – 90 cm, ουρά 30 – 40 cm και βάρος 30 – 75 Kg.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Έχει μεγάλο κεφάλι, αυτιά κοντά τριγωνικά και όρθια, τοποθετημένα προς τα εμπρός, μάτια κιτρινόφαια,

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

...στήθος ευρύ, χονδρό λαιμό και φουντωτή ουρά.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Το μπροστινό τμήμα του σώματος είναι ψηλότερο από το πίσω.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

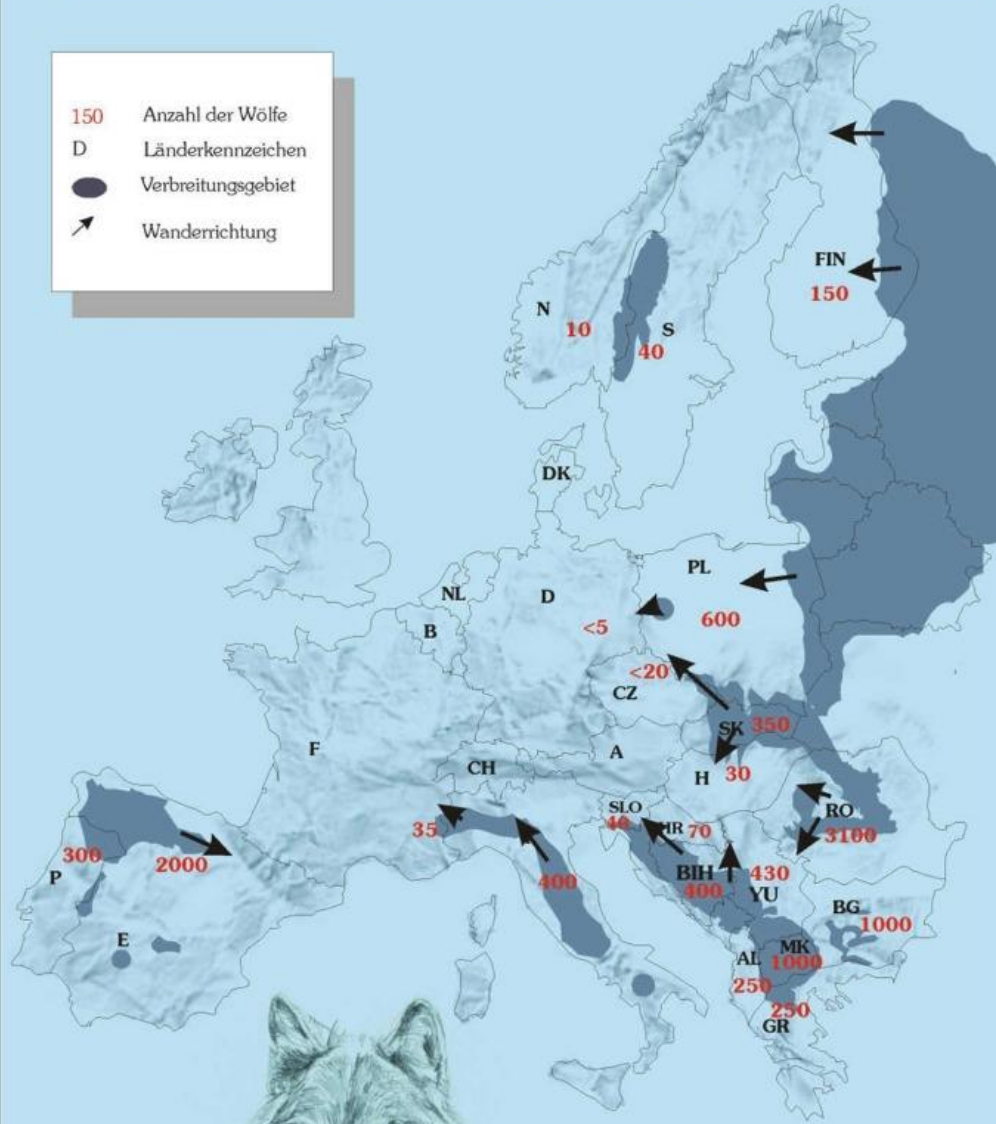
Λύκος *Canis lupus*

Παλαιότερα η γεωγραφική εξάπλωση του ήταν πολύ μεγάλη και ζούσε στην Ευρώπη, Ασία και Β. Αμερική.

Σήμερα έχει περιοριστεί στη Β. Σκανδιναβία, Ρωσία, Ρουμανία, Πολωνία, Τσεχοσλοβακία και νότια Βαλκάνια και σε μικρότερους πληθυσμούς στην Ιταλία και Ισπανία.

Wolf (Canis lupus) in Europa

- 150 Anzahl der Wölfe
- D Länderkennzeichen
- Verbreitungsgebiet
- ↗ Wanderrichtung

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Στην Ελλάδα ζει κυρίως σε ορεινές περιοχές της Β και Κ Ελλάδας.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Η ικανότητα του να συλλαμβάνει εύκολα διάφορα θηραματικά είδη το χειμώνα, οφείλεται ...

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

... στην ευχέρεια κίνησης του πάνω στο χιόνι που την οφείλει στα μεγάλα και πλατιά πέλματα του.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Είναι είδος νυκτόβιο

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Είναι έξοχος δρομέας και καλός κολυμβητής.

Μπορεί να αναπτύξει
ταχύτητα μέχρι 45 Km
/ h.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Δεν έχει μόνιμη κατοικία, αλλά κινείται συνεχώς, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα της τροφής.

Έχει βρεθεί ότι ορισμένα σημασμένα άτομα σε μια μέρα κάλυψαν απόσταση μέχρι και 70 Km με μέση ταχύτητα κίνησης 8 Km /h.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Φωλιάζει σε υπόγειες στοές ή σε κοιλότητες βράχων.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Ζει κατά οικογενειακές ομάδες που το χειμώνα ενώνονται μεταξύ τους και σχηματίζουν αγέλες.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Η οικογενειακή ομάδα αποτελείται από τους γονείς και τα μικρά των δύο τελευταίων ετών και έχει αναπτυγμένη κοινωνική οργάνωση και μπορεί να φτάσουν τα 8- 12 άτομα.

Την ηγεσία της ομάδας έχει πάντοτε το ισχυρότερο άτομο το οποίο αναγνωρίζεται από την υψωμένη ουρά του.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Κατά τις μετακινήσεις της ομάδας, τα άτομα κινούνται το ένα πίσω από το άλλο και οδηγός μπορεί να είναι οποιοδήποτε άτομο, αρσενικό ή θηλυκό.

Τα ηλικιωμένα άτομα ζουν μονήρη ή σχηματίζουν μικρές ομόφυλες ομάδες.

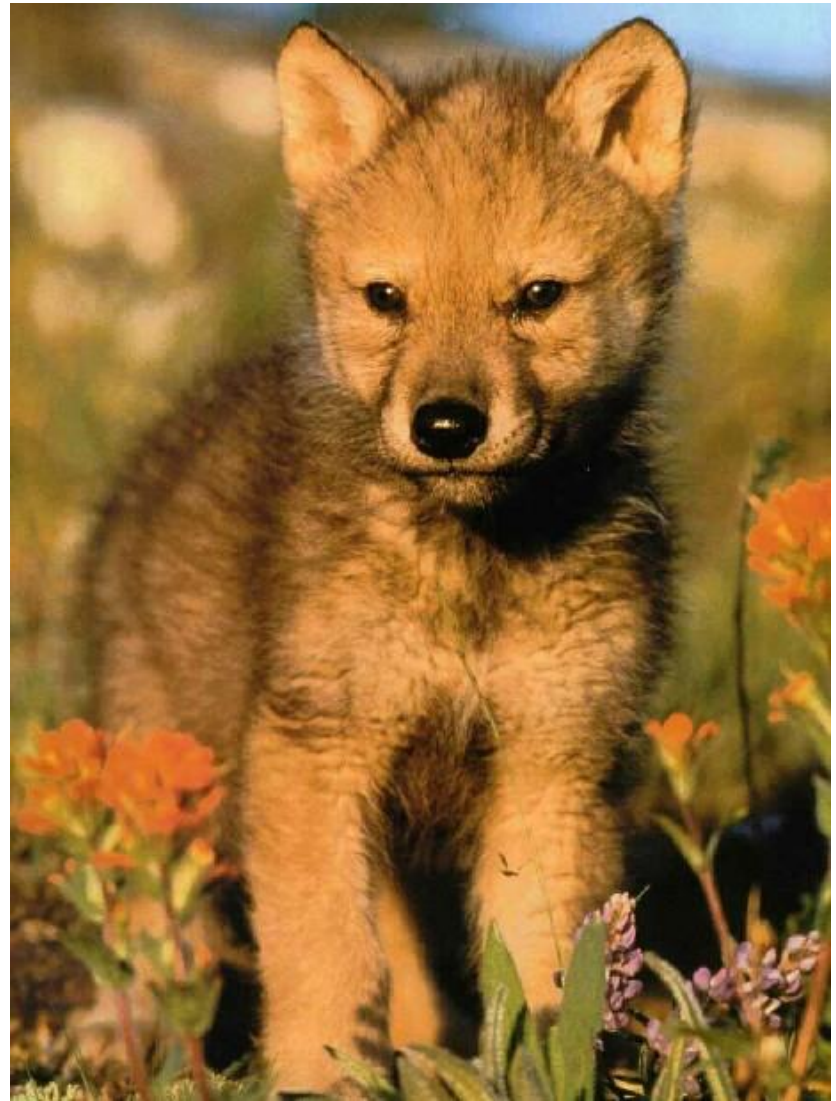
ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Είναι είδος μονογαμικό και πιστεύεται ότι ζευγαρώνει για όλη τη ζωή του.

Η περίοδος αναπαραγωγής αρχίζει το Δεκέμβριο – Ιανουάριο και μετά από 63 ημέρες γεννιούνται 4-6 μικρά, τυφλά και με γκριζόμαυρο χρώμα.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

τυφλά και με γκριζόμαυρο
χρώμα.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Λύκος *Canis lupus*

Η σεξουαλική ωρίμανση επέρχεται σε ηλικία 2 ετών, ενώ ζει μέχρι 14- 16 χρόνια.

Λύκος *Canis lupus*

Λύκος *Canis lupus*

© P. Dubois - 25.VII.2003
Canis lupus
Pescasseroli (Italie)

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Μοιάζει με το λύκο στο μπροστινό μέρος του σώματος του, ενώ στο πίσω με την αλεπού.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Έχει μήκος σώματος 65- 100 cm, ύψος 45- 50 cm, ουρά 22-36 cm και βάρος 7- 15 Kg.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Το ρύγχος του είναι οξύτερο του λύκου και αμβλύτερου της αλεπούς. Έχει μάτια καφέ, αυτιά μεγάλα και τριγωνικά.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Η ουρά του είναι φουντωτή και κρατιέται πάντα προς τα κάτω. Τα πόδια είναι λεπτά και ψηλά.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Ζει μόνο στη ΝΑ Ευρώπη, Μ. Ασία, Ινδία, Αραβία και Β. Αφρική.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Στην Ελλάδα υπάρχει σε πολλές περιοχές της ηπειρωτικής χώρας και στη Σάμο.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Προτιμά
χαμηλές και
υγρές
περιοχές,
ζώντας σε
θαμνότοπους
κοντά σε
λίμνες, έλη και
εκβολές
ποταμών.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Τρέφεται με ψοφίμια, μικρού και μέσου μεγέθους θηλαστικά (κυρίως τρωκτικά), εδαφόβια πτηνά και διάφορα φρούτα.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Είναι είδος νυκτόβιο και για την αναζήτηση της τροφής του κινείται κατά τις βραδινές ώρες μέχρι το λυκόφως οπότε και ακούγεται το χαρακτηριστικό ούρλιασμα του.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Ζει σε οικογενειακές ομάδες και η αναζήτηση και σύλληψη της τροφής γίνεται ομαδικά.

Golden Jackal (*Canis aureus*)

© 2001 M Wilkinson

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Είναι είδος μονογαμικό και πιστεύεται ότι ζευγαρώνει για όλη του τη ζωή.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Η περίοδος της αναπαραγωγής διαρκεί από το Φεβρουάριο ως το Μάρτιο και μετά από 60 – 63 ημέρες γεννιούνται 3 -8 μικρά.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Κίνδυνοι - Απειλές

Μέχρι το 1990 ήταν "επικηρυγμένο" είδος από την πολιτεία και δινόταν αμοιβή για τη θανάτωση του από τα δασαρχεία. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία μόνο την περίοδο 1974-1980 θανατώθηκαν 7.000 άτομα.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Κίνδυνοι - Απειλές

Τα ερευνητικά προγράμματα του WWF Ελλάς δείχνουν ότι οι πληθυσμοί του τσακαλιού έχουν μειωθεί δραματικά τα τελευταία 25 χρόνια, γεγονός που καταδεικνύει ότι οι απαραίτητοι για την επιβίωσή του, βιότοποι απειλούνται με ολοκληρωτική καταστροφή με την επέκταση των αστικών περιοχών εις βάρος των φυσικών οικοτόπων και τις πυρκαγιές.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Κίνδυνοι - Απειλές

Το WWF Ελλάς διεξάγει από τις αρχές του 2000 την πρώτη έρευνα για το είδος στην εύκρατη ζώνη. Οι επιστήμονες της οργάνωσης έχουν ήδη καταγράψει τους πληθυσμούς του τσακαλιού στην Ελλάδα και, έχοντας συγκρίνει τα ευρήματά τους με στοιχεία του 1975, διαπίστωσαν ότι το τσακάλι είναι ένα από τα πλέον απειλούμενα θηλαστικά στην Ελλάδα.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Κίνδυνοι - Απειλές

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα καταφύγια του -τα μεσογειακά δάση και οι θαμνότοποι, οι υγρότοποι, καθώς και τα παραδοσιακά αγροσυστήματα - είναι τα σημαντικότερα, σε βιοποικιλότητα, χερσαία οικοσυστήματα της Ελλάδας.

Jackal distribution in the '70s

Map 2. Present jackal distribution in Greece

LEGEND

- 1: Evros
- 2: Vistonida – Nestos
- 3: Serres
- 4: Halkidiki
- 5: Fokida
- 6: Peloponnese
- 7: Samos

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Τσακάλι *Canis aureus*

Κίνδυνοι - Απειλές

Τόσο τα αποτελέσματα από τη βιολογική όσο και από την κοινωνιολογική έρευνα χρησίμευσαν στη σύνταξη σχεδίου δράσης για τη σταθεροποίηση, ή και την ανάκαμψη, του πληθυσμού των τσακαλιών στην Ελλάδα, μέσω της εξάλειψης (ή τον περιορισμό) των ανθρωπογενών απειλών.

CONSERVATION ACTION PLAN

for the golden jackal
Canis aureus L.
in Greece

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Έχει μήκος σώματος 60 – 90 cm, ύψος 55 – 40 cm, ουρά 35 – 30 cm και βάρος 7 – 10 Kg.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Έχει σώμα επίμηκες, ρύγχος μακρύ και οξύληκτο, αυτιά τριγωνικά και όρθια, σκέλη κοντά και λεπτά.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Η ουρά είναι μακριά και φουντωτή με λευκό το άκρο της.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Ζει σε ολόκληρη την Ευρώπη εκτός Ισλανδίας, Β. Αφρική, Μ.Ασία, Αραβία, Κ. Ασία και Β. Αμερική.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Στην Ελλάδα ζει παντού εκτός της Κρήτης.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Η τροφή της ποικίλλει ανάλογα με την εποχή του έτους και κατά μέσο όρο αποτελείται κατά 80% από είδη ζωϊκής προέλευσης και 20% από είδη φυτικής.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Χαρακτηριστικό της διατροφής της αλεπούς είναι ότι σε περιπτώσεις που μέρος της λείας της δεν θα χρησιμοποιηθεί, το σκεπάζει με χώμα σε λάκκο που σκάβει και χρησιμοποιεί αργότερα.

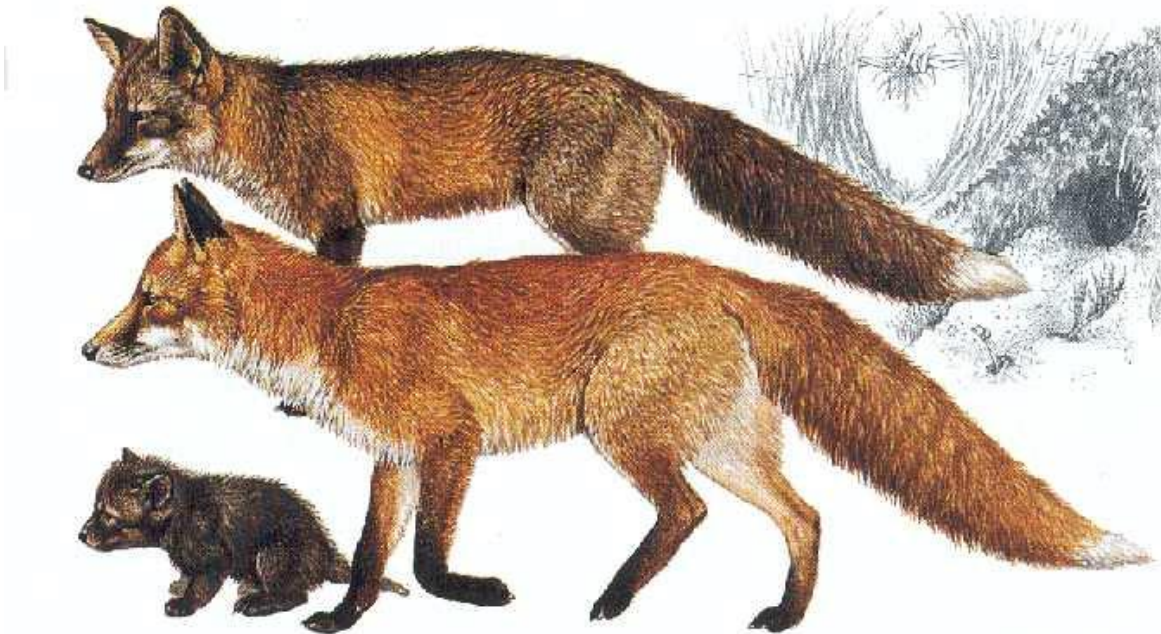
Τα άλλα σαρκοφάγα ουδέποτε σκάβουν λάκκο και τα υπολείμματα της λείας τους απλώς τα σκεπάζουν με χόρτα ή φύλλα.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Είναι είδος νυκτόβιο και τα δύο φύλα ζουν χωριστά εκτός της περιόδου αναπαραγωγής και ανατροφής των μικρών.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Φωλιάζει σε υπόγειες στοές, που αποτελούνται από μια κεντρική στοά και 3-4 μικρότερες.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Είναι είδος μονογαμικό και η περίοδος αναπαραγωγής αρχίζει τον Ιανουάριο – Φεβρουάριο.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Το θηλυκό έρχεται σε οργασμό μόνο για 3 ημέρες και για την αναζήτηση αρσενικών κατά την περίοδο αυτή βγαίνει από τη φωλιά του και κινείται ακόμη και τη μέρα.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Μετά από περίοδο 49-55 ημερών γεννιούνται 3-8 μικρά.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Η θνησιμότητα των μικρών είναι υψηλή στους πρώτους μήνες της ζωής τους και κατά το τέλος του θέρους όπου αυτά εγκαταλείπουν τη φωλιά και ζουν μόνα τους.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Η σεξουαλική ωριμότητα επέρχεται σε ηλικία 9 μηνών και ζει 10-12 χρόνια.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Η επίδραση της στη θηραματική πανίδα είχε παρανοηθεί στο παρελθόν με αποτέλεσμα να θεωρείται από πολλούς ως επιβλαβής.

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα το είδος να επικηρυχθεί και τελικά να εξαφανιστεί από πολλές χώρες όπως η Γερμανία, Γιουγκοσλαβία.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Τα τελευταία χρόνια όμως, βρέθηκε ότι κατά το φθινόπωρο και το χειμώνα η βασική τροφή της είναι επιβλαβή τρωκτικά και την άνοιξη και το καλοκαίρι μεγάλα έντομα (ακρίδες και σκαθάρια), φρούτα και τρωκτικά.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Τα τελευταία χρόνια όμως, βρέθηκε ότι κατά το φθινόπωρο και το χειμώνα η βασική τροφή της είναι επιβλαβή τρωκτικά και την άνοιξη και το καλοκαίρι μεγάλα έντομα (ακρίδες και σκαθάκια), φρούτα και τρωκτικά.

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδιαι - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Θηραματικά είδη αποτελούν συνήθως το 5 – 10% των ειδών του διαιτολογίου της (λαγοί, σκίουροι, πέρδικες, φασιανοί, ορτύκια, πάπιες και χήνες).

ΤΑΞΗ ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ - CARNIVORA

Οικ. Κυνίδια - Canidae

Αλεπού *Vulpes vulpes*

Η οικονομική σημασία της στη γεωργία είναι μεγάλη, λόγω της ευεργητικής της συμβολής στον έλεγχο της αύξησης των τρωκτικών.

Στη χώρα μας π.χ. κατά το 1979-1980 εξοντώθηκαν 74.000 αλεπούδες και αν ληφθεί υπόψη ότι μια αλεπού τρώει κατά μέσο όρο 3 – 5 ποντίκια την ημέρα...

H - 2"

F - 2-1/4"

RED FOX

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Περιλαμβάνει 6 γένη και 36 είδη που απαντούν σε ολόκληρο τον κόσμο εκτός από τη Μαγαδασκάρη, Αυστραλία και Ν. Ζηλανδία.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Χαρακτηριστικό των ειδών της οικογένειας είναι ότι...

Τα άκρα των ποδιών έχουν ισχυρά και καμπύλα νύχια τα οποία είναι συσταλτά κατά βούληση.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Τα δόντια είναι προσαρμοσμένα για σαρκοφαγία.

Οι κυνόδοντες είναι μακρύτεροι από τα υπόλοιπα δόντια.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Τα είδη της οικογένειας θεωρούνται τα ταχύτερα θηλαστικά...

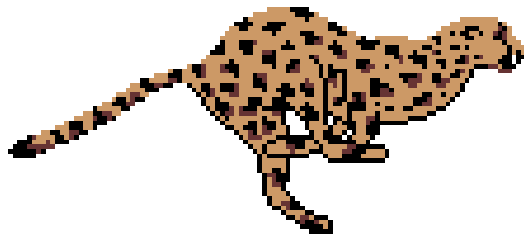
Η τσίτα αναπτύσσει ταχύτητα μέχρι και 110 Km/h.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Το ισχυρό μυϊκό σύστημα τους τα διευκολύνει να αναπτύσσουν μεγάλες ταχύτητες αλλά για μικρό χρονικό διάστημα επειδή καταναλίσκουν μεγάλη ενέργεια.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Για το λόγο αυτό η σύλληψη της λείας γίνεται με ενέδρα και όχι με καταδίωξη και εξάντληση του θηράματος.

Για την αθόρυβη προσέγγιση των θυμάτων οι βάσεις των δακτύλων καλύπτονται με ειδικές διογκώσεις (ηβώματα) οι οποίες μειώνουν το θόρυβο κατά την κίνηση.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Έχουν πολύ ανεπτυγμένη την αίσθηση της όρασης και της ακοής, ενώ η όσφρηση δεν είναι οξεία.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Αγριόγατα – *Felis silvestris*

Μοιάζει με την οικιακή αλλά είναι μεγαλύτερου μεγέθους με μήκος σώματος 47 – 80 cm, ύψος 35 – 40 cm, ουρά 25 -35 cm και βάρος 4 – 7 Kg.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Αγριόγατα – *Felis silvestris*

Έχει μάτια μικρά, χρώματος κιτρινοπράσινου.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Αγριόγατα – *Felis silvestris*

Πίσω από το κεφάλι υπάρχουν 4-5 λεπτές λωρίδες μαύρου χρώματος που ξεκινούν από το ύψος των ματιών και σταματούν στην ωμοπλάτη.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Αγριόγατα – *Felis silvestris*

Κατά μήκος της ράχης υπάρχει μια μαύρη λωρίδα και η ουρά έχει 4 δακτυλίους μαύρου χρώματος και το άκρο της είναι μαύρο.

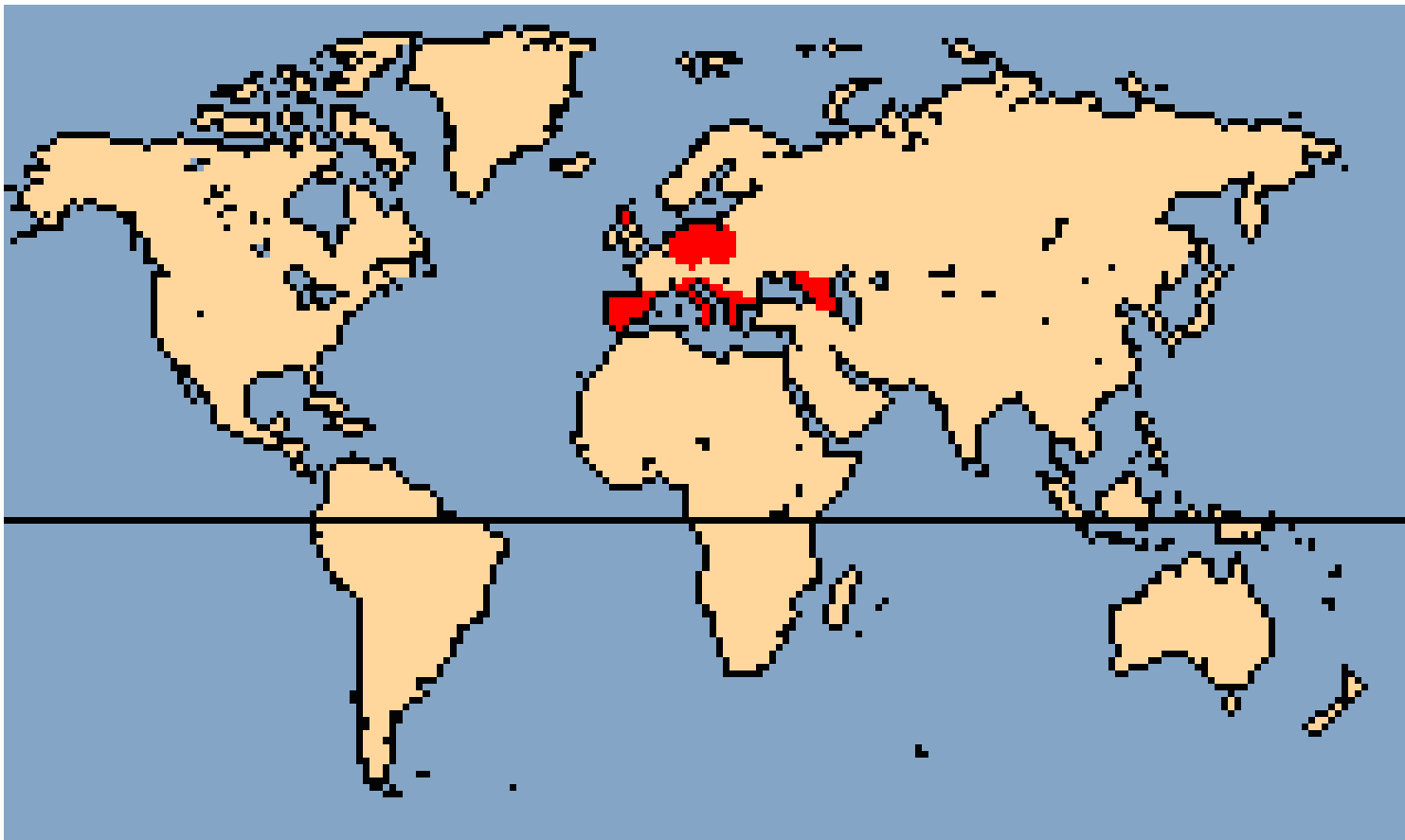

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Αγριόγατα – *Felis silvestris*

Ζει στην Κ. Ευρώπη, Ισπανία, Ιταλία και Βαλκάνια.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Αγριόγατα – *Felis silvestris*

Είναι είδος δασόβιο και νυκτόβιο και η τροφή της συνήθως αποτελείται από μικρά θηλαστικά (τρωκτικά), εδαφόβια πτηνά, ψάρια, βάτραχοι και μεγάλα έντομα.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Αγριόγατα – *Felis silvestris*

Δεν είναι είδος κοινωνικό και εκτός της περιόδου της αναπαραγωγής ζει μονήρες και υπερασπίζεται την επικράτεια της (60 – 100 ha).

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Αγριόγατα – *Felis silvestris*

Είναι είδος μονογαμικό και το θηλυκό απομακρύνει το αρσενικό μετά το ζευγάρωμα (μέσα Φεβρουαρίου – Μάρτιος).

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Αγριόγατα – *Felis silvestris*

Το θηλυκό μετά από 63 ημέρες γεννά 2-4 μικρά, τυφλά για 10-12 ημέρες.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Αγριόγατα – *Felis silvestris*

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Αγριόγατα – *Felis silvestris*

Τα μικρά ανεξαρτοτοποιούνται σε ηλικία 5 μηνών και σεξουαλικά ωριμάζει στους 9 μήνες. Ζει 12 – 15 χρόνια.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Λύγκας – Lynx lynx

Μοιάζει με την αγριόγατα αλλά είναι μεγαλύτερου μεγέθους:

Μήκος 80 – 110 cm, ύψος 50 – 70 cm, ουρά πολύ μικρή 12 cm και βάρος 15 – 40 Kg.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Λύγκας – Lynx lynx

Έχει μάτια μικρά χρυσοκίτρινα και τα άκρα των αυτιών φέρουν μακριές φούντες.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Λύγκας – Lynx lynx

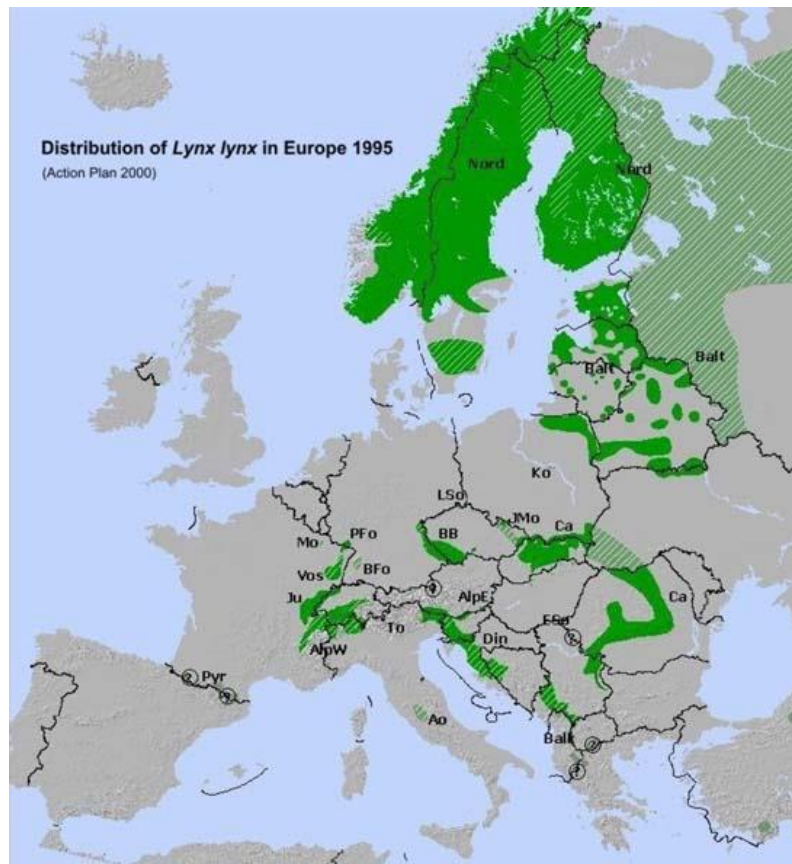
Έχει σκέλη ψηλά και μυώδη.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Λύγκας – *Lynx lynx*

Το ευρωπαϊκό είδος απαντάται σε ορισμένες περιοχές της Α. Ευρώπης και Βαλκανίων και στη Σκανδιναβία, ενώ έχει επανεισαχθεί στις Άλπεις.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Λύγκας – *Lynx lynx*

1968

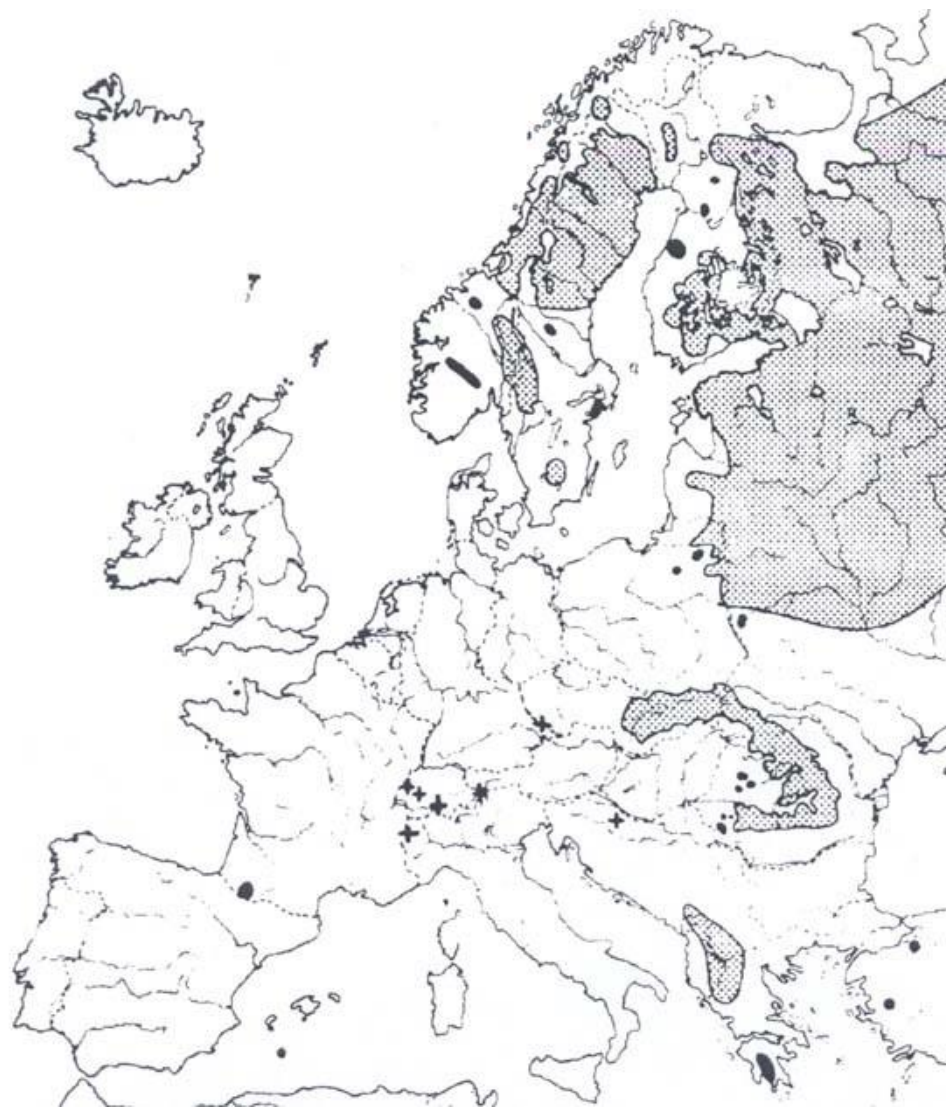

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Λύγκας – *Lynx lynx*

1976

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Λύγκας – Lynx lynx

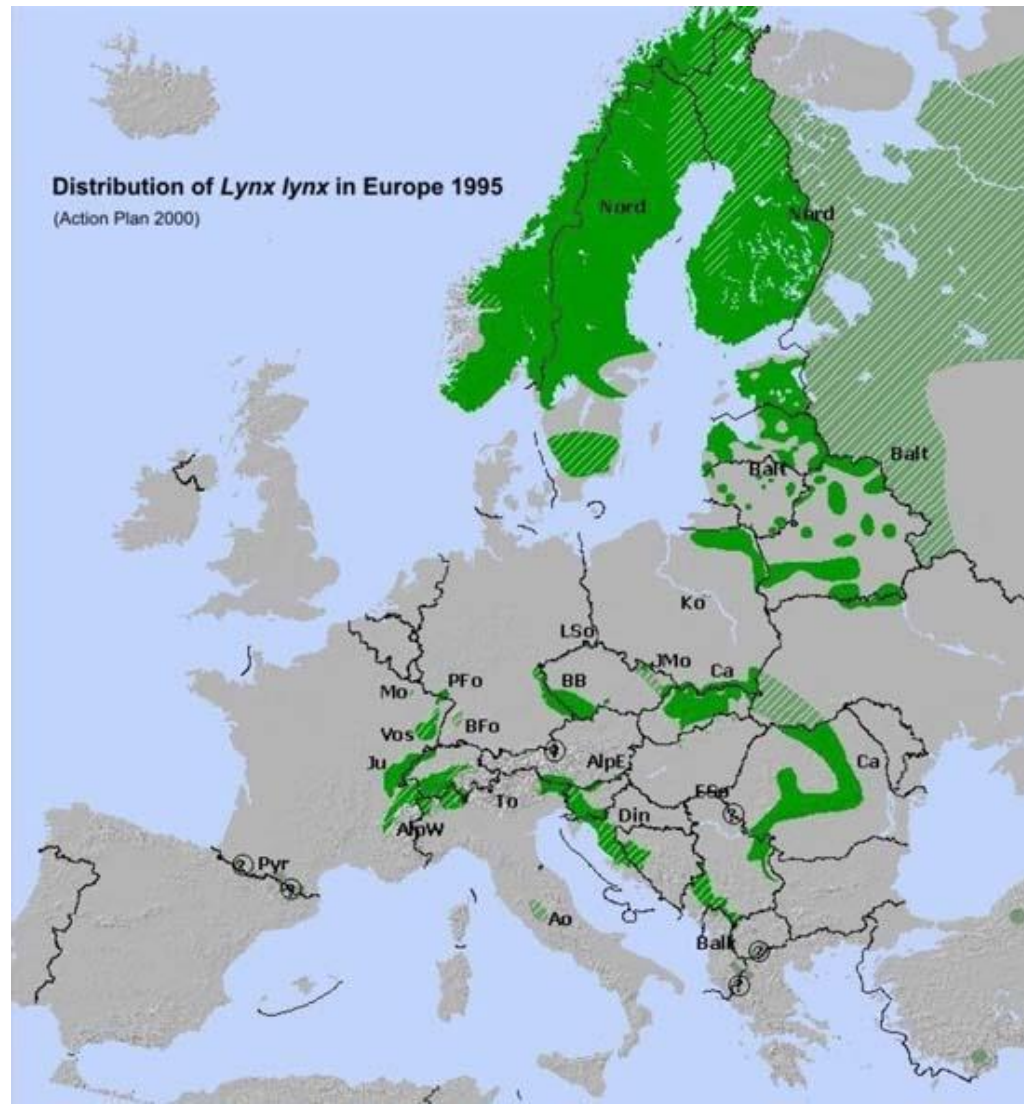
1990

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

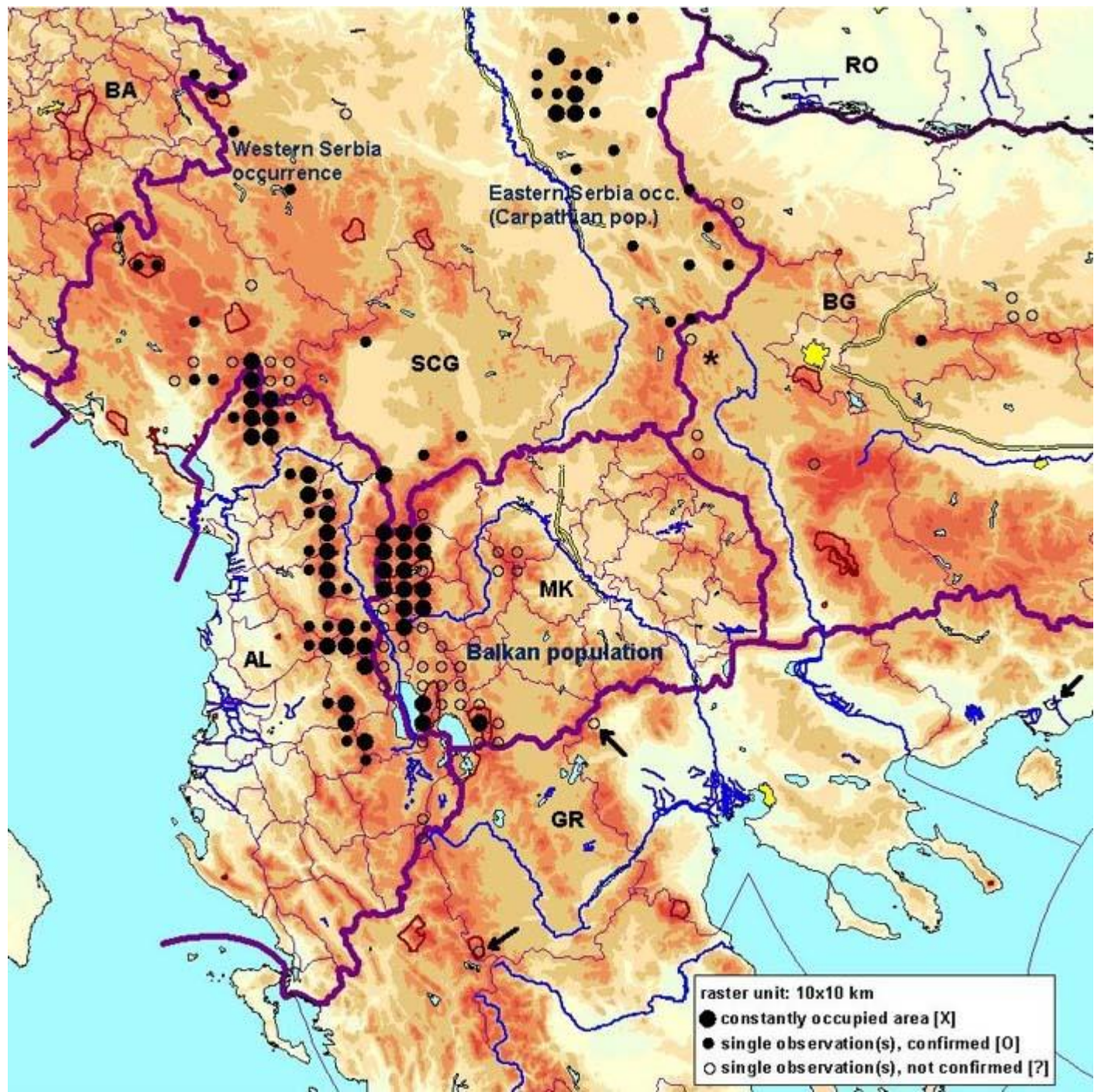
Λύγκας – *Lynx lynx*

2000

2001

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Λύγκας – *Lynx lynx*

Στην Ιβηρική έχει αναγνωρισθεί ως νέο είδος *Lynx pardina*.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Λύγκας – Lynx lynx

Είναι είδος νυκτόβιο και ζει μονήρες ενώ είναι μονογαμικό.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Λύγκας – Lynx lynx

Είναι είδος νυκτόβιο και ζει μονήρες ενώ είναι μονογαμικό.

Πηδά, αναρριχάται και κολυμπά πολύ καλά.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Λύγκας – *Lynx lynx*

Είναι είδος νυκτόβιο και ζει μονήρες ενώ είναι μονογαμικό.

Πηδά, αναρριχάται και κολυμπά πολύ καλά.

ΟΙΚ. ΑΙΛΟΥΡΙΔΑΙ - Felidae

Λύγκας – Lynx lynx

Το θηλυκό γεννά 2 – 4 μικρά και σεξουαλικά ωριμάζει στα 2 χρόνια και ζει 15 – 18 χρόνια.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Νυφίτσα – *Mustela nivalis*

Είναι το μικρότερο σαρκοφάγο της Ευρώπης και έχει μήκος 15 – 25 cm, ύψος και ουρά 4- 5 cm και βάρος 50 -170 g.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Νυφίτσα – *Mustela nivalis*

Έχει σώμα
κυλινδρικό και
μακρύ λαιμό.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Νυφίτσα – *Mustela nivalis*

Ζει σε όλο το Β. Ημισφαίριο και τη Β.Αμερική.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Νυφίτσα – *Mustela nivalis*

Είναι είδος νυκτόβιο, αλλά περιπλανάται και τη μέρα, ενώ τα δύο φύλα ζουν χωριστά εκτός από την περίοδο της αναπαραγωγής τον Μάρτιο.

Γεννά μετά από 33-37 ημέρες 4-9 μικρά που ωριμάζουν σεξουαλικά στους 6 μήνες (θηλυκά) και 12 μήνες (αρσενικά).

Ζει 7 – 8 χρόνια.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Νυφίτσα – *Mustela nivalis*

Τη φωλιά την κατασκευάζει σε κουφάλες δέντρων, σωρούς από πέτρες ή κάτω από θάμνους.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Νυφίτσα – *Mustela nivalis*

Η τροφή της αποτελείται από ποντικούς, σκίουρους, φίδια, αμφίβια, καρπούς, αυγά και εδαφόβια πτηνά.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Νυφίτσα – *Mustela nivalis*

Παρά το μικρό της μέγεθος θεωρείται το πιο αιμοδιψές σαρκοφάγο.

Τα θύματα της τα συλλαμβάνει πάντοτε από το λαιμό και κόβει πρώτα το κεφάλι (αν αυτά είναι πτηνά) ή ένα μεγάλο αιμοφόρο αγγείο του λαιμού και στη συνέχεια απομυζά το αίμα τους.

Σπάνια τρώει τη σάρκα και μόνο όταν η λεία σπανίζει.

Χαρακτηριστικό της αιμοδιψούς συμπεριφοράς της είναι ότι σκοτώνει πολύ περισσότερα άτομα της λείας της σε σύγκριση με τις απαιτήσεις της για τροφή.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Νυφίτσα – *Mustela nivalis*

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Πετροκούναβο – *Martes foina*

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Πετροκούναβο – *Martes foina*

Έχει μήκος 40 – 48 cm, ύψος 10-12 cm, ουρά 23 – 25 cm και βάρος 1,3 – 2,3 Kg.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Πετροκούναβο – *Martes foina*

Το κύριο διαγνωστικό του στοιχείο είναι ο λευκός χρωματισμός στο μπροστινό μέρος του λαιμού, ο οποίος επεκτείνεται μέχρι το στήθος και μέχρι το πάνω ήμισυ των μπροστινών ποδιών.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Πετροκούναβο – *Martes foina*

Φωλιάζει σε κουφάλες δέντρων, σπηλιές ή σε σωρούς από πέτρες.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Πετροκούναβο – *Martes foina*

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Πετροκούναβο – *Martes foina*

Είναι ζώο μονήρες και ζει κυρίως πάνω στα δέντρα και λιγότερο στο έδαφος.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Πετροκούναβο – *Martes foina*

Η μεγάλη φουντωτή ουρά του το βοηθά στο να διατηρεί την ισορροπία όταν πηδά από κλαδί σε κλαδί.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Κουνάβι – *Martes martes*

Έχει μήκος 40 – 50 cm, ύψος 15 cm, ουρά 22 – 27 cm και βάρος 1 – 2 Kg.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Κουνάβι – *Martes martes*

Χαρακτηριστικό γνώρισμα του είναι η τριγωνικού σχήματος τριγωνική περιοχή στο μπροστινό μέρος του λαιμού.

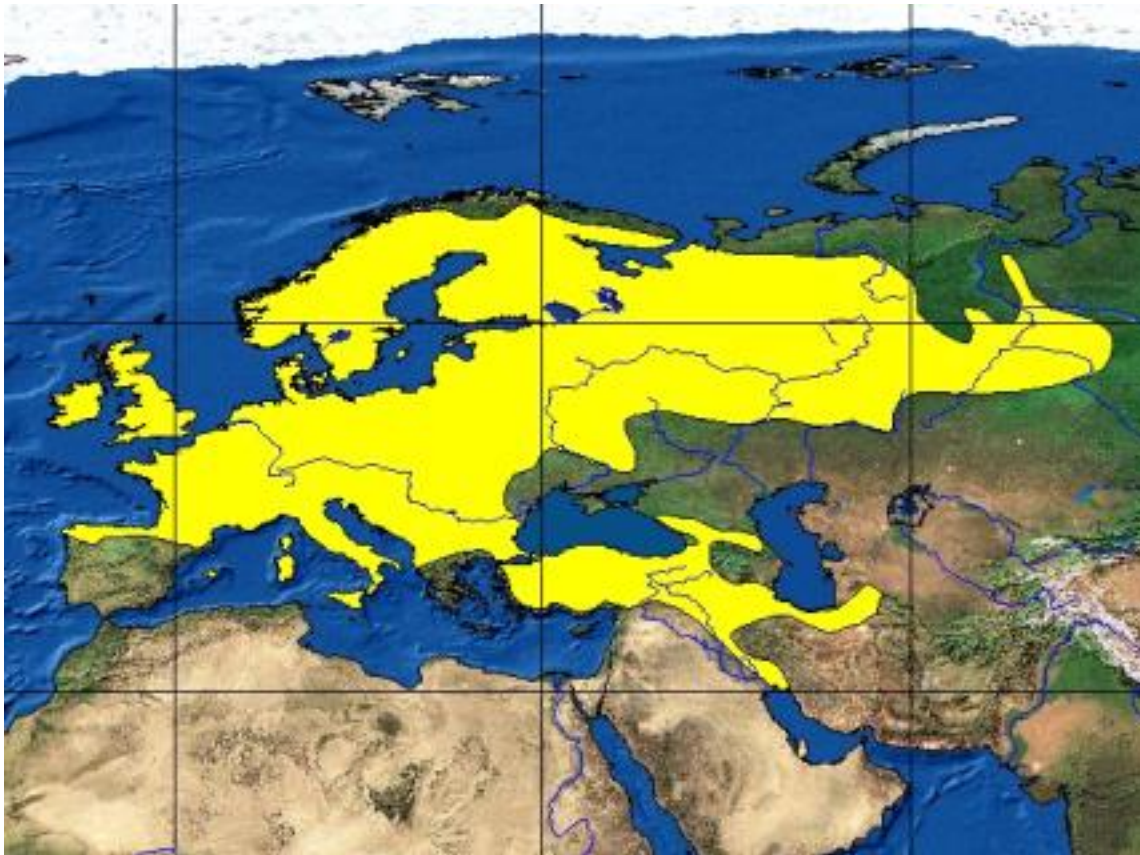

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Κουνάβι – *Martes martes*

Ζει σε όλη την Ευρώπη με εξαίρεση ένα μεγάλο μέρος της Ιβηρικής και της Ελλάδας.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Κουνάβι – *Martes martes*

Η τροφή αποτελείται από σκίουρους, ποντικούς, τυφλοπόντικες, λαγούς, πτηνά και καρπούς.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βρωμοκούναβο – *Mustela putorius*

Είναι μικρότερο από το προηγούμενο είδος με μήκος σώματος 35 – 40 cm, ύψος 5 – 6 cm, ουρά 12 – 25 cm και βάρος 0,5 – 1,5 Kg.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βρωμοκούναβο – *Mustela putorius*

Το κυριότερο διαγνωστικό του είναι ο λευκωπός χρωματισμός του άκρου των αυτιών του.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βρωμοκούναβο – *Mustela putorius*

Ζει σε ολόκληρη την Ευρώπη (εκτός Ιρλανδίας και Β. Σκανδιναβίας) . Στη χώρα μας εμφανίζεται σε περιοχές της Β. Ελλάδας

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βρωμοκούναβο – *Mustela putorius*

Δεν αναρριχάται εύκολα στα δέντρα, αλλά κολυμπά καλά και σκάβει με ευκολία.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βρωμοκούναβο – *Mustela putorius*

Το όνομα του οφείλεται στο δύσοσμο έκκριμα δύο αδένων που βρίσκονται στη βάση της ουράς και που χρησιμοποιείται για την άμυνα.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βρωμοκούναβο – *Mustela putorius*

Είναι είδος νυκτόβιο και φωλιάζει σε υπόγειες στοές, τις οποίες δεν σκάβει το ίδιο αλλά χρησιμοποιεί άλλων ειδών, όπως ασβού ή αλεπούς.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βρωμοκούναβο – *Mustela putorius*

Η περίοδος αναπαραγωγής διαρκεί από το Φεβρουάριο μέχρι και τον Μάρτιο και μετά από 40 – 42 ημέρες γεννώνται 2 -10 μικρά. Ωριμάζουν σεξουαλικά μετά από 9 μήνες και ζουν 6 – 8 χρόνια.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Στακτοϊκτίδα – *Vormela peregusna*

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Στακτοϊκτίδα – *Vormela peregusna*

Ο χρωματισμός του στο πάνω μέρος είναι ανάμικτος κίτρινο και καφέ, ενώ στο λαιμό, στα σκέλη και στην κοιλιά σκούρο καφέ.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Στακτοϊκτίδα – *Vormela peregusna*

Στην Ευρώπη ζει στην Ρουμανία, Βουλγαρία και Γιουγκοσλαβία και σε περιοχές της Β. Ελλάδας.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδρα – *Lutra lutra*

Έχει μήκος 65 – 85 cm, ύψος 30 cm, ουρά 35 – 55 cm και βάρος 6 – 16 Kg. Τα αρσενικά υπερέχουν σε σωματική ανάπτυξη σε σύγκριση με τα θηλυκά.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδρα – *Lutra lutra*

Έχει κεφάλι μεγάλο και πετπισμένο, μάτια μικρά, αυτιά μικρά και κυκλικά, ουρά μακριά κωνική, ευρεία στη βάση και οξεία στο άκρο.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδρα – *Lutra lutra*

Σκέλη κοντά με πέντε δάκτυλα που ενώνονται με μεμβράνη και απολήγουν σε οξύληκτα νύχια.

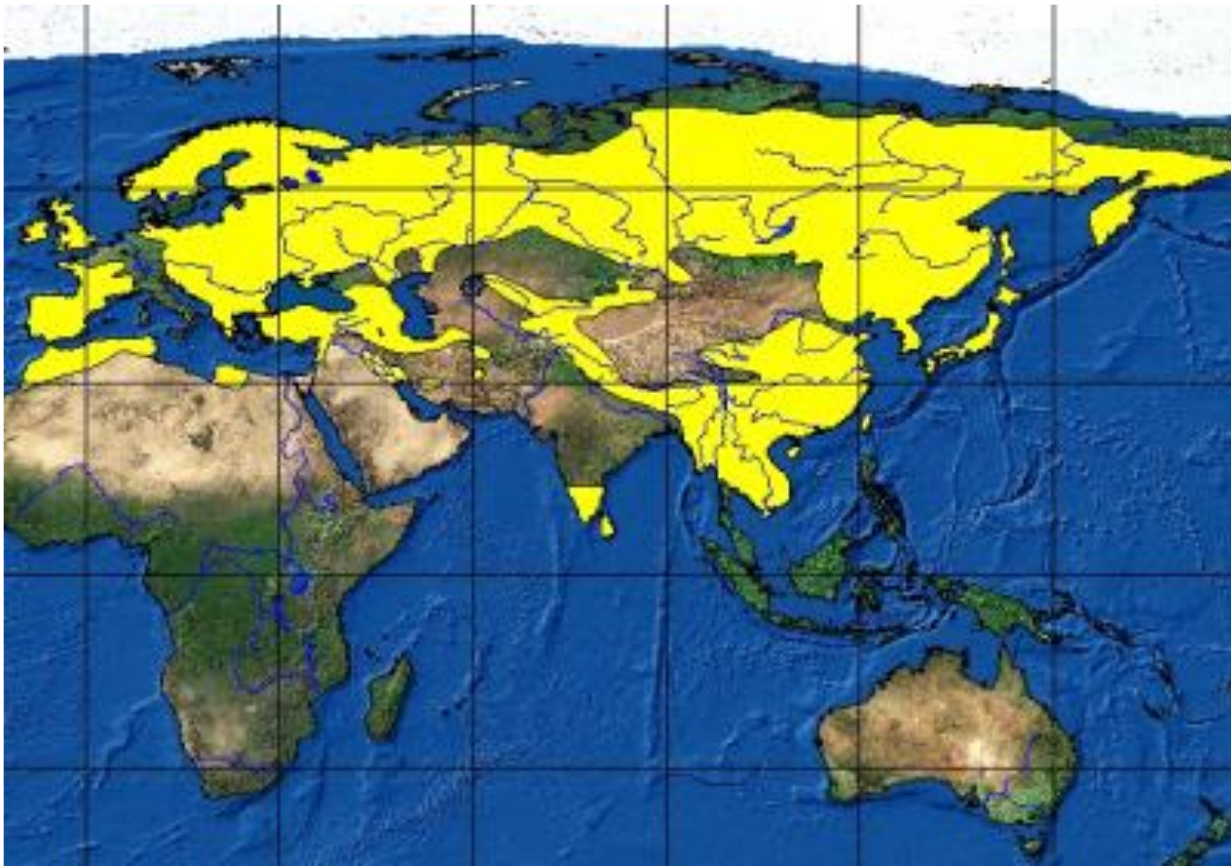

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδρα – *Lutra lutra*

Απαντάται σε ολόκληρη σχεδόν την Ευρώπη, αν και οι πληθυσμοί έχουν μειωθεί σημαντικά εξαιτίας της μόλυνσης του περιβάλλοντος που ζει.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδρα – *Lutra lutra*

Ζει στις όχθες ποταμών και λιμνών με πυκνή παρόχθια βλάστηση και η τροφή της αποτελείτε κυρίως από ψάρια, καρκινοειδή, μαλάκια, αμφίβια, ερπετά κλπ.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδρα – *Lutra lutra*

Είναι είδος υδρόβιο και φωλιάζει σε υπόγειες στοές, η είσοδος των οποίων βρίσκεται κάτω από τη στάθμη του νερού ενώ η κύρια φωλιά του βρίσκεται πάνω από αυτήν.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδρα – *Lutra lutra*

Είναι είδος νυκτόβιο και στο έδαφος κινείται με σχετική ευκολία, διανύοντας μεγάλες αποστάσεις.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδα – *Lutra lutra*

Το αεροδυναμικό σώμα και τα μεμβρανώδη δάκτυλα την καθιστούν έξοχο κολυμβητή και άριστο καταδύτη και μέσα στο νερό μπορεί να παραμείνει για αρκετό χρονικό διάστημα.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδα – *Lutra lutra*

Τα περιττώματα της είναι εύκολο να αναγνωριστούν από το καφεπράσινο χρώμα, την έντονη οσμή ιχθυελαίου καθώς και από τα λέπια που περιέχουν.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδρα – *Lutra lutra*

Τα περιττώματα της είναι εύκολο να αναγνωριστούν από το καφεπράσινο χρώμα, την έντονη οσμή ιχθυελαίου καθώς και από τα λέπια που περιέχουν.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδρα – *Lutra lutra*

Είναι είδος μονογαμικό και τα φύλα ζουν χωριστά μέχρι την αναπαραγωγή (Ιανουάριος – Φεβρουάριος).

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδα – *Lutra lutra*

Η γονιμοποίηση γίνεται στο νερό οπότε το ζεύγος εκβάλλει χαρακτηριστικές κραυγές και δημιουργεί θορυβώδεις κινήσεις που διαρκούν 1 – 1,5 ώρα περίπου.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδαρα – *Lutra lutra*

Το θηλυκό μετά από εγκυμοσύνη 59 – 63 ημερών, γεννά 2 – 3 μικρά σε μια ειδικά επιλεγμένη θέση κοντά στην όχθη του ποταμού, απαλλαγμένη από κίνδυνο πλημμυρών.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδα – *Lutra lutra*

Θηλάζουν επί δύο μήνες και μετά τον τρίτο αρχίζουν να κολυμπούν και γίνονται ανεξάρτητα, οπότε οι οικογένειες διαλύονται.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Βίδρα – *Lutra lutra*

Σεξουαλικά ωριμάζει σε ηλικία 10 – 12 μηνών και ζει 15 – 20 χρόνια.

Τα μάτια της είναι έτσι κατασκευασμένα ώστε να βλέπει στο νερό εξίσου καλά όπως και στον αέρα, ενώ οι μακριές λευκές τρίχες στο άκρο του ρύγχους βοηθούν στην αίσθηση της αφής.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Ασβός – *Meles meles*

Είναι το μεγαλύτερο είδος της οικογένειας στην Ελλάδα με μήκος 60 – 70 cm, ύψος 30 cm, ουρά 15 – 20 cm και βάρος 10 – 18 Kg.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Ασβός – *Meles meles*

Χαρακτηριστικό του γνώρισμα είναι οι δύο πλατιές επιμήκεις λωρίδες χρώματος σκούρου καφέ – μαύρου που ξεκινούν από το άκρο του ρύγχους, περιβάλλουν τα μάτια και καταλήγουν πίσω από τα αυτιά.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Ασβός – *Meles meles*

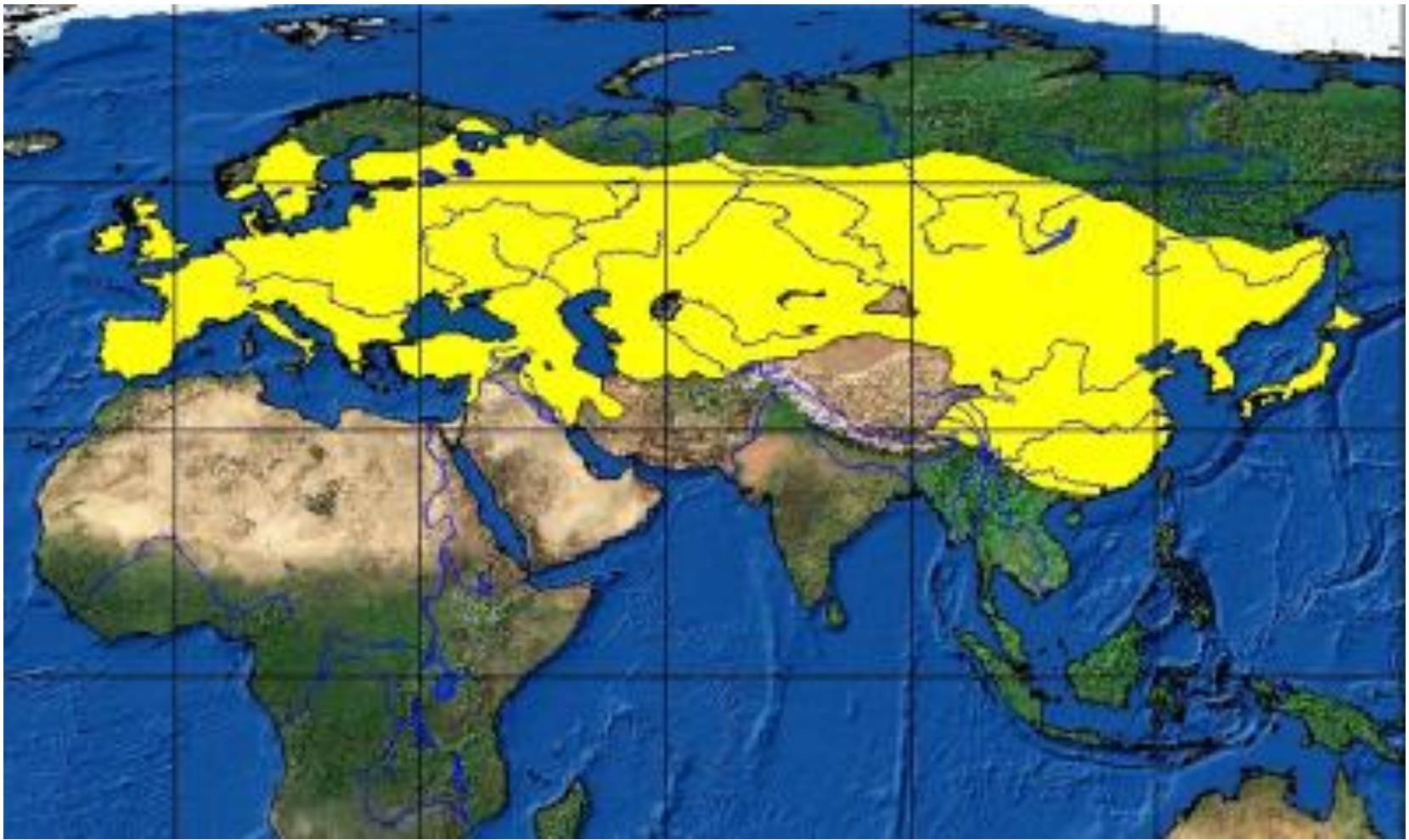
Τα πόδια έχουν πέντε δάκτυλα και είναι εφοδιασμένα, ιδιαίτερα τα μπροστινά, με μακριά καμπύλα και ισχυρά νύχια.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Ασβός – *Meles meles*

Εξαπλώνεται σε ολόκληρη την Ευρώπη μέχρι την Ιαπωνία.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Ασβός – *Meles meles*

Ζει σε υπόγειες στοές, τις οποίες ανοίγει με τη βοήθεια των ισχυρών νυχιών των μπροστινών ποδιών του. Αυτές διαθέτουν διαδρόμους, ειδικούς χώρους διαμονής και αρκετές εξόδους.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Ασβός – *Meles meles*

Είναι είδος παμφάγο, αν και οι φυτικές τροφές (καρποί δέντρων, δημητριακών (καλαμπόκι), κλπ) αποτελούν το 75% του διαιτολογίου του.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Ασβός – *Meles meles*

Είναι είδος μονογαμικό και πιστεύεται ότι ζευγαρώνει για ολόκληρη τη ζωή του.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Ασβός – *Meles meles*

Είναι είδος νυκτόβιο και ζει σε οικογενειακές ομάδες οι οποίες αποτελούνται από τους γονείς και τα μικρά του έτους, ενώ τον χειμώνα πέφτει σε χειμέριο ύπνο μέσα στη φωλιά του.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Ασβός – *Meles meles*

Αναπαράγεται τον Ιούλιο – Αύγουστο, αλλά το γονιμοποιημένο ωάριο εμφυτεύεται στα τοιχώματα της μήτρας μετά από 8 – 9 μήνες και το θηλυκό μετά από 40-50 ημέρες γεννά κατά τον Μάιο – Ιούνιο, 2-5 μικρά.

ΟΙΚ. ΙΚΤΙΔΑΙ – Mustelidae

Ασβός – *Meles meles*

Τα μικρά ανεξαρτητοποιούνται σε ηλικία 6 μηνών και σεξουαλικά ωριμάζει σε ηλικία 2 χρονών, ενώ ζει 12 – 15 χρόνια.

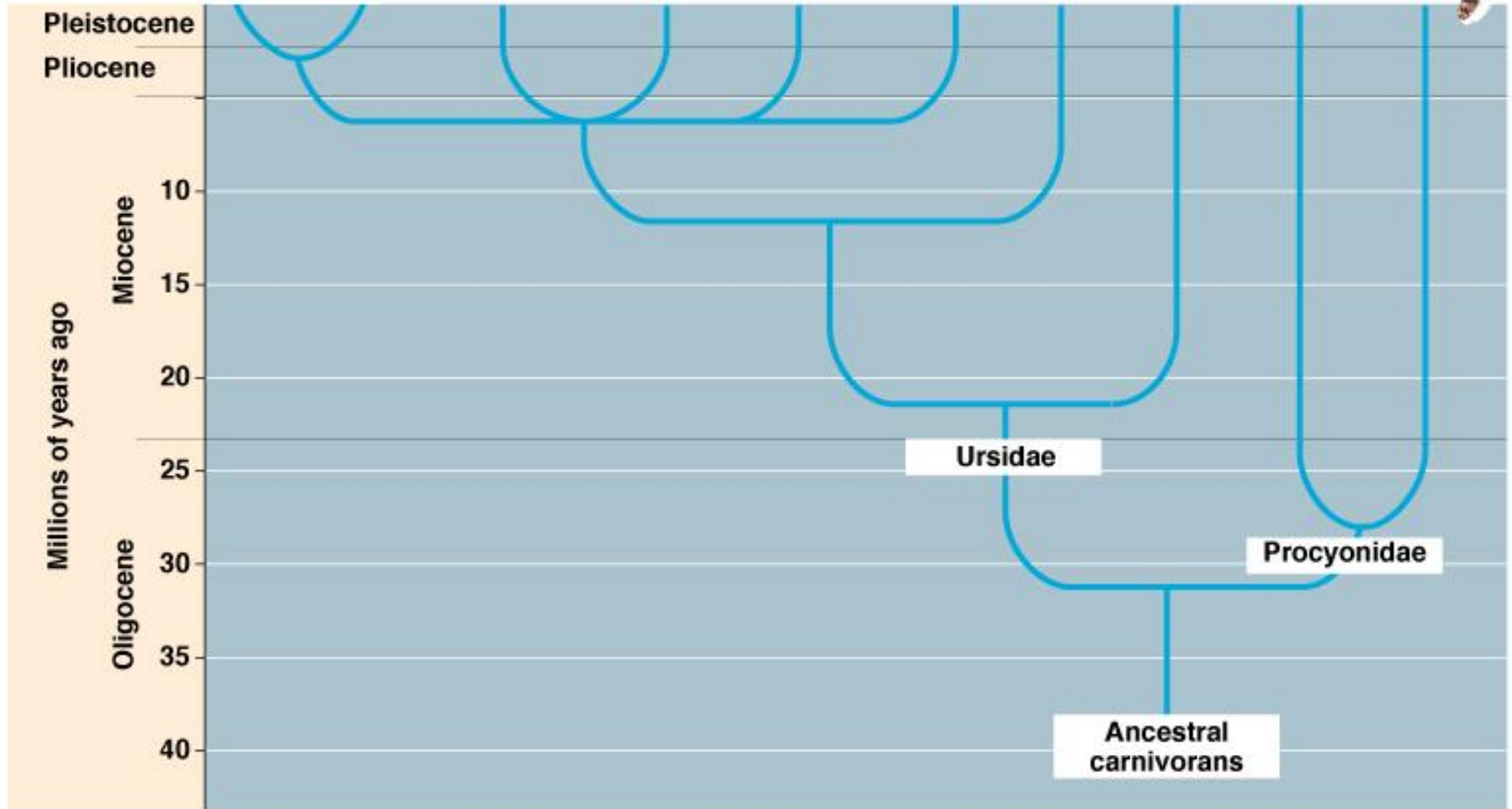
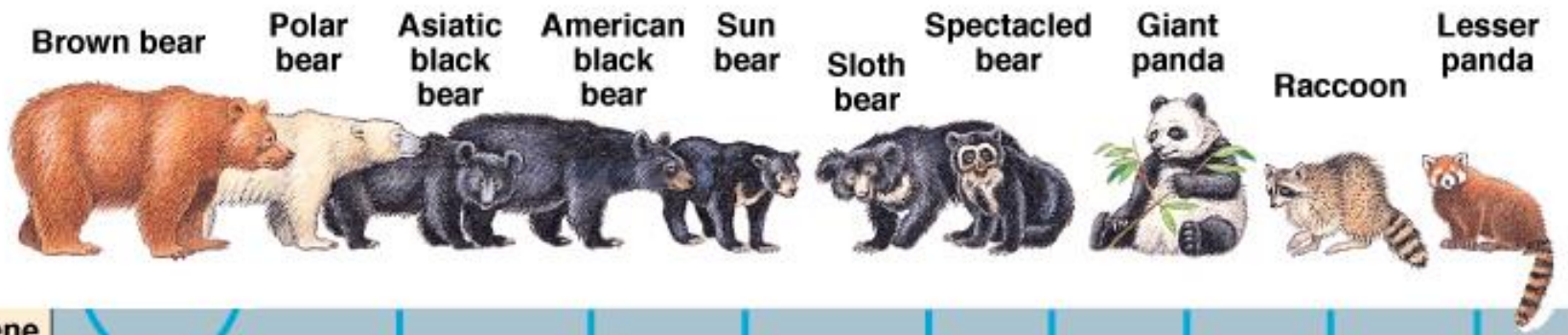

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Περιλαμβάνει 8 γένη και 10 είδη που ζουν μόνο στο Β. Ημισφαίριο.

Τα είδη έχουν μεγάλο κεφάλι, ογκώδες σώμα, κοντά και ισχυρά σκέλη, μικρά μάτια και αυτιά.

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Φυλετικός διμορφισμός δεν υπάρχει αλλά τα αρσενικά είναι πάντοτε μεγαλύτερα και τα δόντια τους είναι προορισμένα για σαρκοφαγία.

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – Ursus arctos

Είναι το μεγαλύτερο είδος της οικογένειας. Έχει μήκος 1,7 – 2,5 m, ύψος 90-110 cm, ουρά 6-14 cm και βάρος...

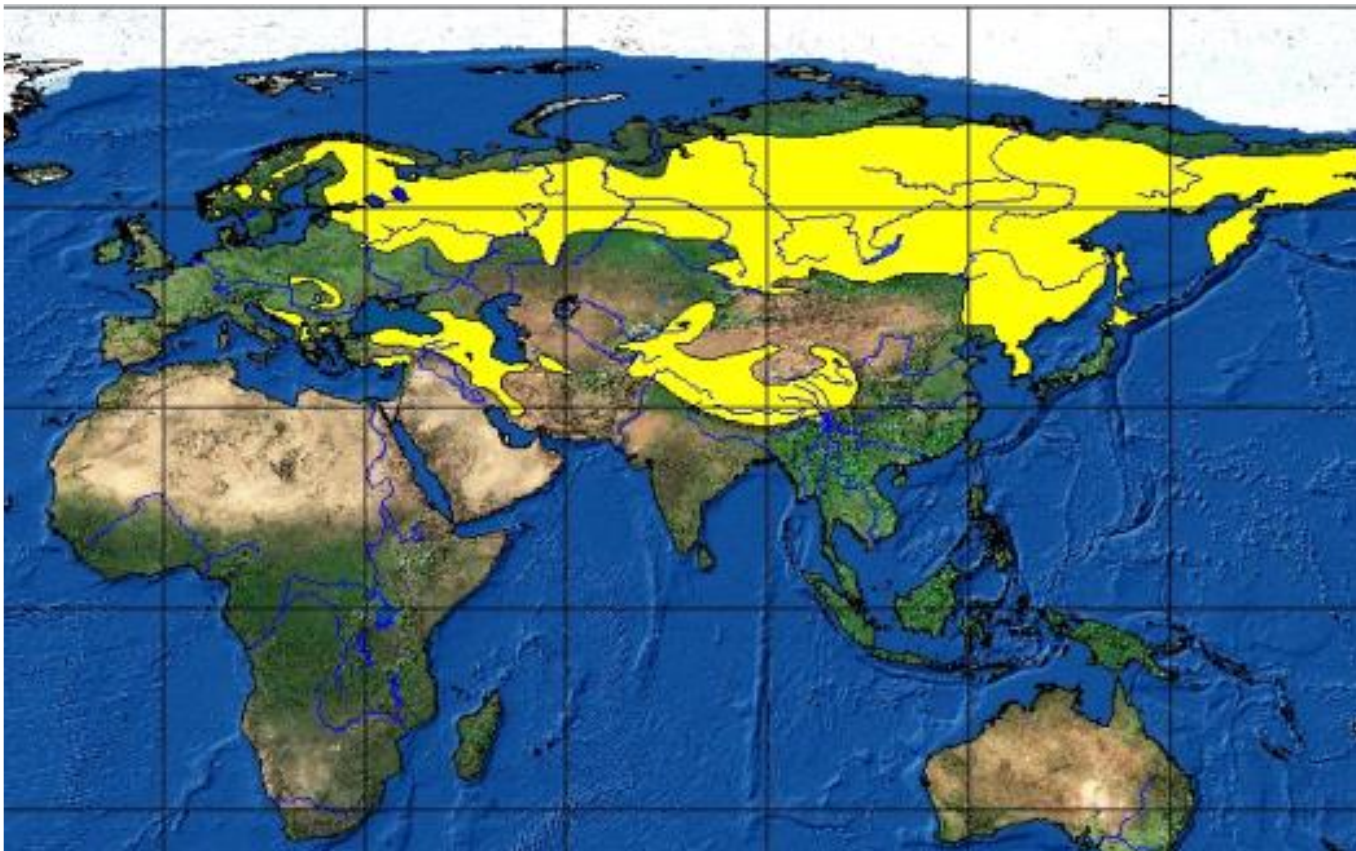
...150 – 450 Kg αλλά μπορεί να φθάσει και τα 750 Kg.

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – *Ursus arctos*

Κατανομή της αρκούδας: Σε όλη την Ευρώπη ο πληθυσμός της υπολογίζεται σε 30.000 άτομα (2/3 στην Ευρωπαϊκή Ρωσία)

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – Ursus arctos

Στην Ελλάδα η καφέ αρκούδα απειλείται με εξαφάνιση. Στις οροσειρές της Πίνδου και της Ροδόπης έχουν απομείνει περίπου 160 αρκούδες.

Η αρκούδα δεν έχει φυσικούς εχθρούς. Η μείωση του πληθυσμού και η καταστροφή του δασικού βιοτόπου, δηλαδή του φυσικού χώρου που είναι απαραίτητος για την επιβίωση της, οφείλεται στον ανθρώπινο παράγοντα.

ΕΛΛΑΔΑ

Έως τον 17ο αιώνα, η κατανομή της αρκούδας στη χώρα μας έφθανε έως την Πελοπόννησο, ενώ μέχρι πριν λίγα χρόνια υπήρχαν αρκούδες και στον Όλυμπο.

Σήμερα οι αρκούδες ζουν μόνο στις πιο απόμερες περιοχές της Πίνδου και της Ροδόπης, σχηματίζοντας δύο μικρούς πυρήνες πληθυσμού που δεν επικοινωνούν πλέον μεταξύ τους.

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – *Ursus arctos*

Είναι είδος δασόβιο και παμφάγο.

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – *Ursus arctos*

Είναι είδος δασόβιο και παμφάγο.

Γενάρης - Φλεβάρης

Μάρτιος - Απρίλης

Μάιος - Ιούνιος

Ιούλιος - Αύγουστος

Σεπτέμβριος

Οκτώβριος

Νοέμβριος

Δεκέμβριος

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – *Ursus arctos*

Τα δύο φύλα ζουν χωριστά εκτός από την περίοδο της αναπαραγωγής.

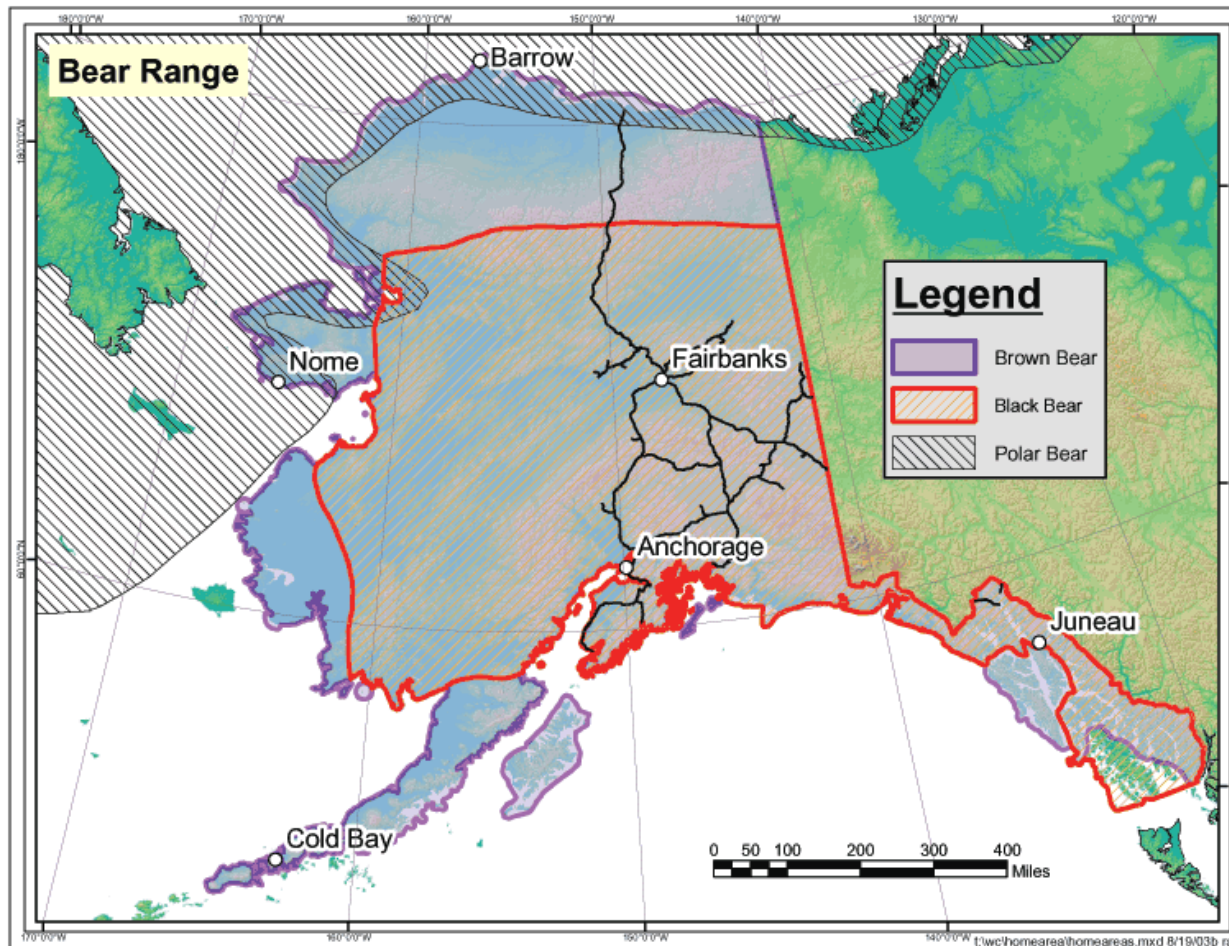

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – *Ursus arctos*

Η επικράτεια της είναι μεγάλη, συνήθως 15 – 30 Km².

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – Ursus arctos

Το χειμώνα πέφτει σε χειμέριο ύπνο σε σπηλιές ή κουφάλες δέντρων.

Την περίοδο αυτή ο ρυθμός του μεταβολισμού μειώνεται σημαντικά, αλλά αντιδρά σε εξωτερικούς ερεθισμούς.

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – *Ursus arctos*

Είναι είδος μονογαμικό αν και ελλείψει αρσενικών μπορεί να συμπεριφερθεί και ως πολυγαμικό.

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – *Ursus arctos*

Η περίοδος της αναπαραγωγής διαρκεί από τον Ιούνιο έως τον Ιούλιο και το θηλυκό μετά από εγκυμοσύνη 7 – 8 μηνών, γεννά 2-4 μικρά.

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – *Ursus arctos*

Τα νεογέννητα αρκουδάκια είναι τυφλά και γυμνά και ζυγίζουν μόλις 200 - 300 γραμμάρια.

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – Ursus arctos

Εάν η μητέρα τους σκοτωθεί σ' αυτό το στάδιο της ζωής τους, πεθαίνουν σε διάστημα 15 - 20 λεπτών.

Σε κάθε περίπτωση, οι πιθανότητες να επιβιώσουν τα μικρά αρκουδάκια τον πρώτο χρόνο της ζωής τους είναι μόλις 50%.

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – Ursus arctos

Το μικρό μέγεθος των νεογνών είναι ένα προσαρμοστικό φαινόμενο, γιατί κατά την περίοδο του τοκετού το θηλυκό είναι εξαντλημένο από το χειμérico ύπνο.

Και έτσι αποφεύγεται η περαιτέρω εξάντληση του από τον τοκετό και το θηλασμό.

Τα μάτια των νεογνών ανοίγουν σε 28-35 ημέρες και θηλάζουν επί 3-4 μήνες, ενώ ανεξαρτητοποιούνται σε ηλικία 18-24 μηνών.

ΟΙΚ. ΑΡΚΤΙΔΑΙ - Ursidae

Αρκούδα – Ursus arctos

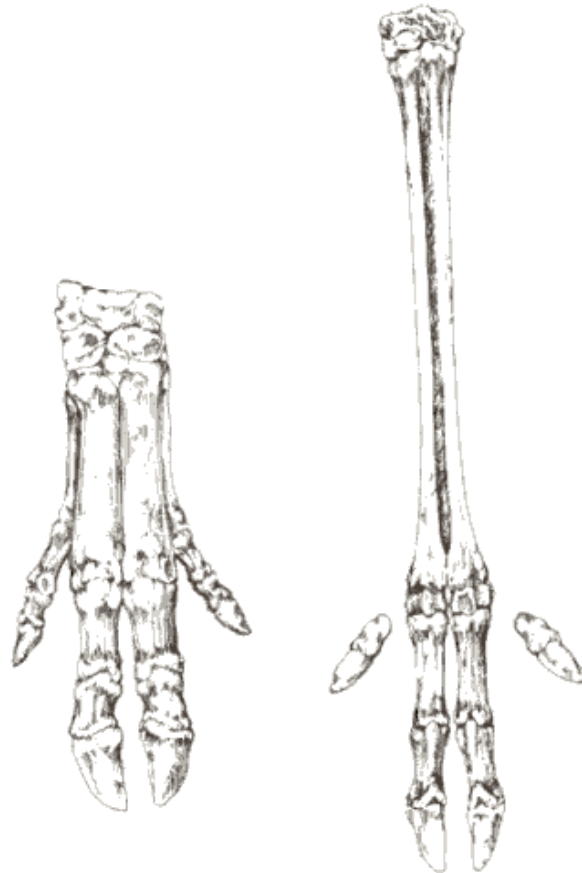
Σεξουαλικά τα θηλυκά ωριμάζουν σε ηλικία 3 χρόνων και τα αρσενικά ένα χρόνο αργότερα.

Ζει 30 – 35 χρόνια.

ΤΑΞΗ ΑΡΤΙΟΔΑΚΤΥΛΑ - ARTIODACTYLA

Περιλαμβάνει είδη των οποίων τα άκρα φέρουν άρτιο αριθμό δακτύλων, που καλύπτονται με σπλές (σπληφόρα).

ΤΑΞΗ ΑΡΤΙΟΔΑΚΤΥΛΑ - ARTIODACTYLA

Σε πολλές οικογένειες τα άτομα έχουν στο πάνω μέρος του κεφαλιού μόνιμα κέρατα (Horns) ή ψευδοκέρατα (Antlers) που απορρίπτονται κάθε χρόνο.

Σε ορισμένες όμως οικογένειες οι αποφύσεις αυτές λείπουν τελείως.

ΤΑΞΗ ΑΡΤΙΟΔΑΚΤΥΛΑ - ARTIODACTYLA

Ο αριθμός των μαστών είναι συνήθως 2 – 4, εκτός από τους αντιπροσώπους της οικογένειας των χοιριδών (Suidae) στους οποίους είναι 6- 12.

ΤΑΞΗ ΑΡΤΙΟΔΑΚΤΥΛΑ

Διακρίνονται στα

Ruminantia
(μηρυκαστικά)

και

Suina (αγριόχοιρος,
ιπποπόταμος).

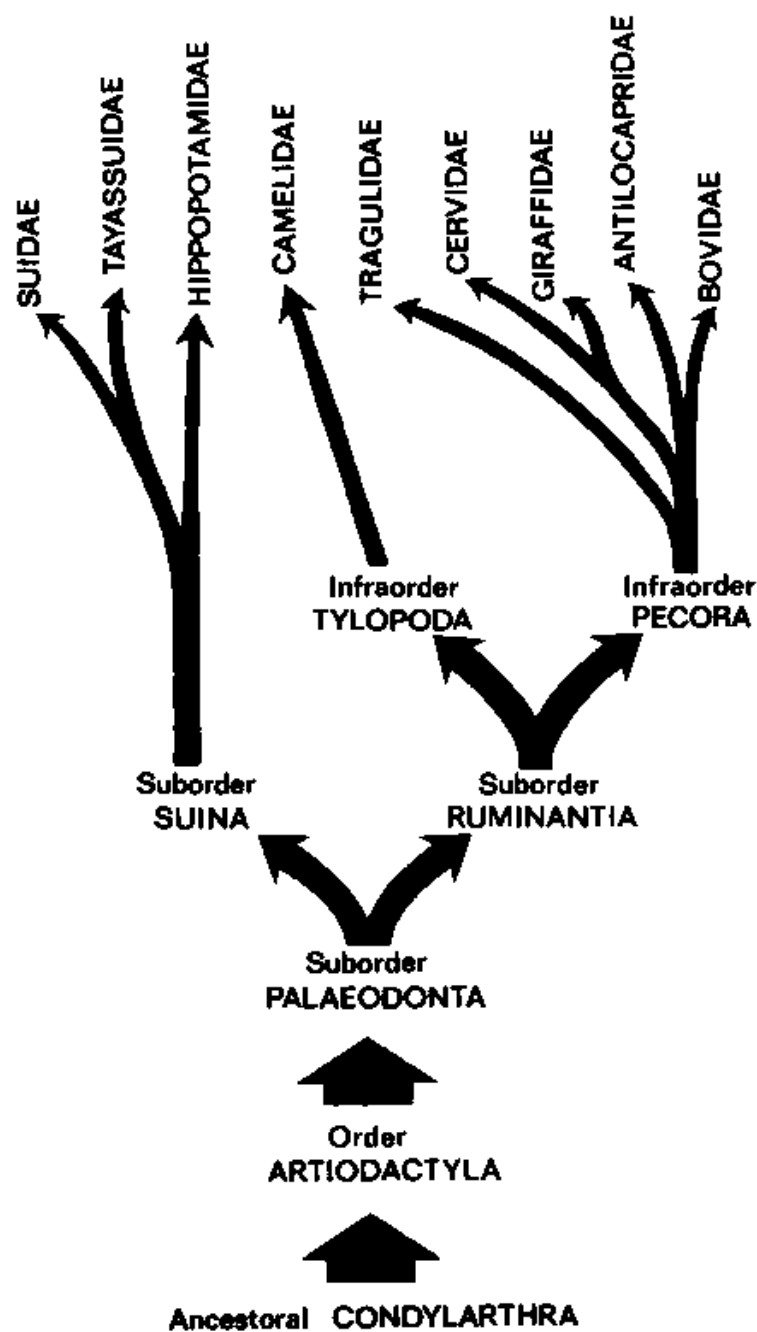

Figure 4. Development and diversification of the modern families of even-toed ungulates.

ΤΑΞΗ ΑΡΤΙΟΔΑΚΤΥΛΑ - ARTIODACTYLA

Τα Ruminantia (μηρυκαστικά) διακρίνονται στα

Cervidae: Ελάφια, Τάρανδοι, Ζαρκάδια, Καμηλοπαρδάλεις

Bovidae (μηρυκαστικά που έχουν κέρατα μόνιμα):
Αγριοκάτσικο, Αγριοπρόβατο, Βόδι, Βίσωνας κ.α.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Περιλαμβάνει 17 γένη και 53 είδη και διαιρείται σε 4 υπο-οικογένειες:

- 1. Ελαφίνοι (Cervinae)**
- 2. Μοσχίνοι (Moschinae)**
- 3. Μοντιασίνοι (Montiasinae)**
- 4. Οντοκολεΐνοι (Odocoleinae)**

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Χαρακτηριστικό γνώρισμα της οικογένειας είναι τα ψευδοκέρατα.

Αυτά είναι συμπαγή και αποτελούνται από κερατίνη και οστέϊνη. Έχουν διακλαδώσεις και απορρίπτονται κάθε χρόνο για να εμφανιστούν μετά με περισσότερες διακλαδώσεις.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Κέρατα έχουν μόνο τα αρσενικά, με εξαίρεση τον Τάρανδο (Rangifer tarandus).

Οικ. Ελαφίδιαι - Cervidae

Σε ορισμένα είδη όπως το *Moschus moschiferus* τα κέρατα λείπουν και στα δύο φύλα.

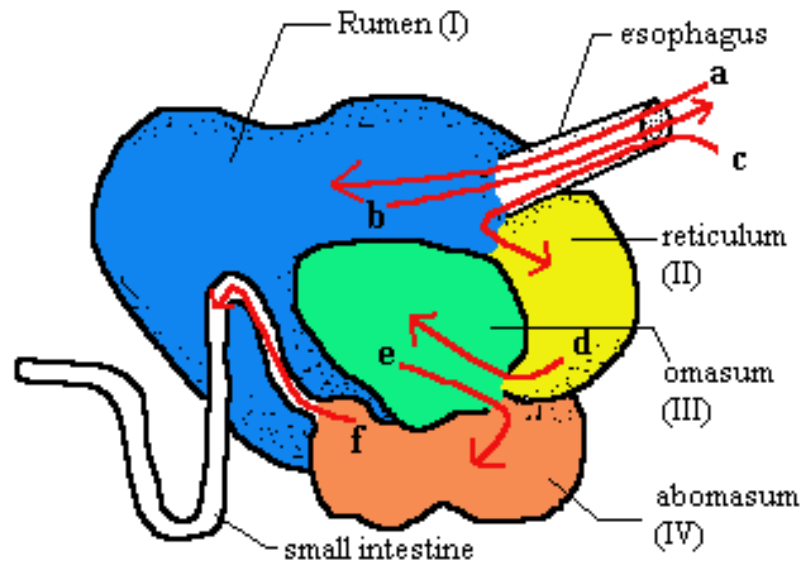
Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Τα περισσότερα είδη είναι αγελαία και πολυγαμικά, αν και μερικά όπως η άλκη ζουν μοναχικά ή μονογαμικά όπως το ζαρκάδι.

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

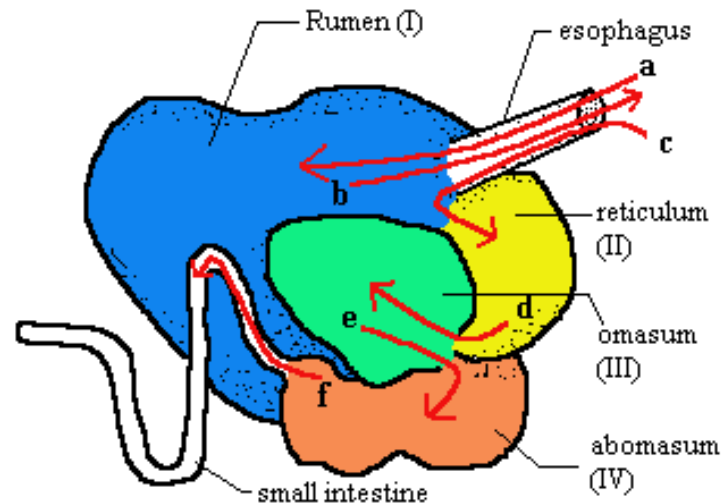
Είναι είδη φυτοφάγα και το στομάχι τους αποτελείται από τέσσερις χώρους ή θαλάμους: Τη μεγάλη κοιλιά, τον κεκρύφαλο, τον εχίνο και τον ήνυστρο.

Esophagus and intestine of an artiodactyl ruminant. Food is (a) ingested and fermented in the rumen. Larger particles are (b) regurgitated, remasticated and (c) reingested. Sufficiently fine particles are (d) drawn from the reticulum and processed successively in the omasum and (e) abomasum before (f) passing through the small intestine

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Η τροφή μετά τη λήψη της, που γίνεται γρήγορα, μασιέται για λίγο, ανακατεύεται με το σάλιο και κατεβαίνει μέσω του οισοφάγου στη μεγάλη κοιλιά, όπου διαβρέχεται με πεπτικά υγρά και ωθείται στον κεκρύφαλο, όπου δέχεται την επίδραση και άλλων πεπτικών υγρών και γίνεται μαλακή.

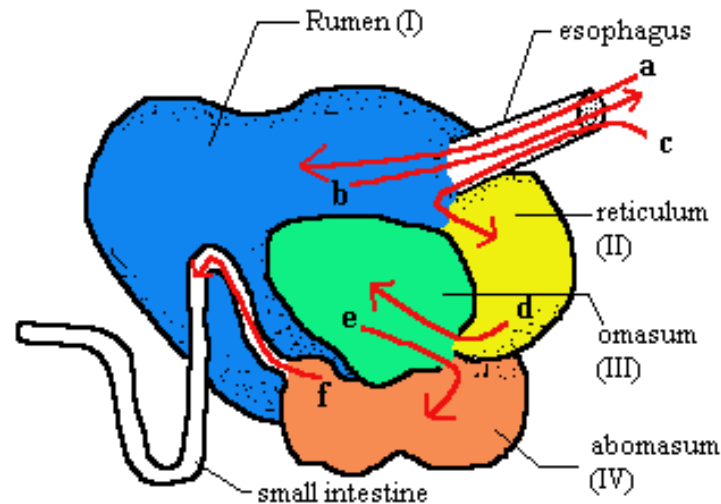
Esophagus and intestine of an artiodactyl ruminant. Food is (a) ingested and fermented in the rumen. Larger particles are (b) regurgitated, remasticated and (c) reingested. Sufficiently fine particles are (d) drawn from the reticulum and processed successively in the omasum and (e) abomasum before (f) passing through the small intestine

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Από εκεί επιστρέφει στο στόμα, όπου γίνεται η τελική μάσηση κατά τις ώρες ανάπαυσης του ζώου (μηρυκασμός).

Στη συνέχεια η τροφή, μέσω του οισοφάγου, κατεβαίνει στον εχίνο και από εκεί στο ήνιστρο, που είναι και το κυρίως στομάχι, όπου γίνεται η τελική πέψη.

Esophagus and intestine of an artiodactyl ruminant. Food is (a) ingested and fermented in the rumen. Larger particles are (b) regurgitated, remasticated and (c) reingested. Sufficiently fine particles are (d) drawn from the reticulum and processed successively in the omasum and (e) abomasum before (f) passing through the small intestine

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Στην Ελλάδα είναι το μεγαλύτερο είδος της οικογένειας, με μήκος σώματος 1,7 – 2,5 m, ύψος 1,2 – 1,5 m και βάρος 100-350 Kg.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Το βάρος των αρσενικών είναι μεγαλύτερο κατά $\frac{1}{3}$ ή $\frac{1}{4}$ από εκείνο των θηλυκών.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Απαντάται σε ολόκληρη την Ευρώπη, ενώ έχει εισαχθεί στις Η.Π.Α., στη Ν. Αμερική, Αυστραλία και Ν. Ζηλανδία.

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Ελάφι – Cervus elaphus

Λόγω της ευρείας εξάπλωσης του έχουν μέχρι τώρα αναγνωριστεί 22 υποείδη σε όλο τον κόσμο, τα οποία παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές κυρίως στο σωματικό μέγεθος και την ανάπτυξη των κεράτων.

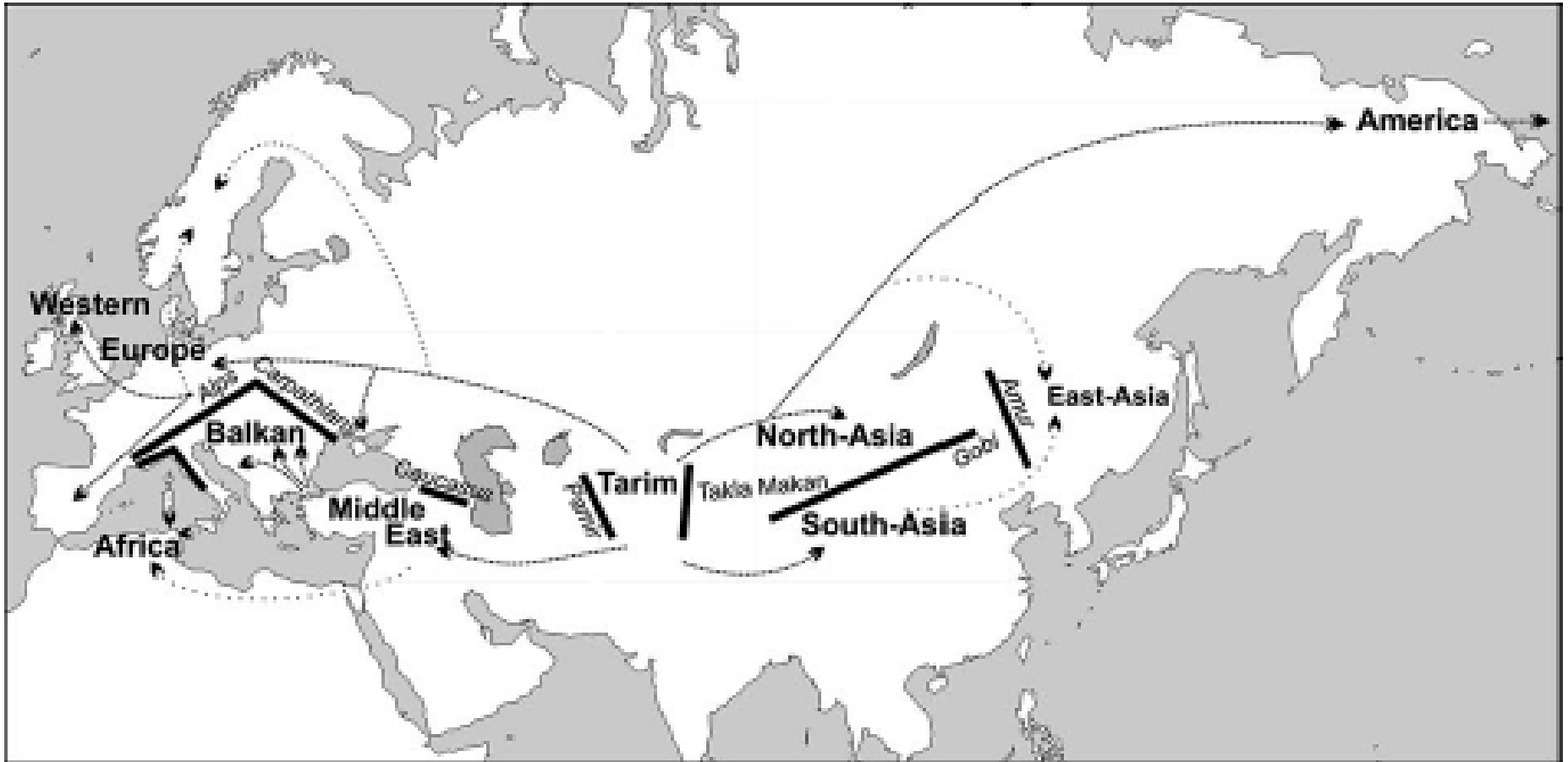

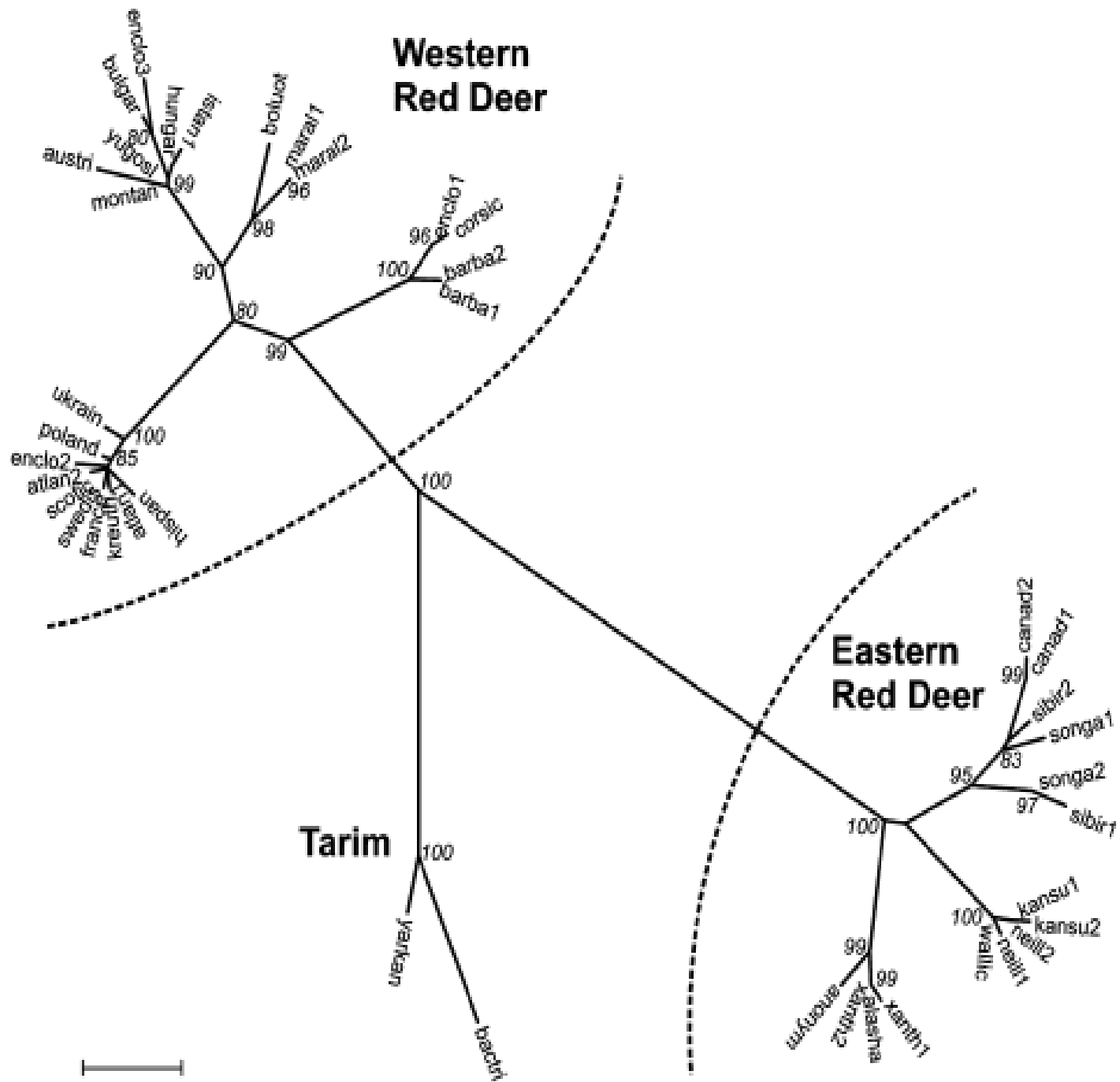
Table 4

Twenty-two currently known subspecies of red deer (Geist, 1999) in comparison to 10 haplotype-lineages found

Nr.	Subspecies name	Common name	Geographical origin
1	<i>Cer. el. barbarus</i>	Barbary Red Deer	Tunisia
2	<i>Cer. el. corsicanus</i>	Sardinian Deer	Sardinia
3	<i>Cer. el. hippelaphus</i>	Middle-European Red Deer	Bulgaria
4	<i>Cer. el. montanus</i>	Eastern Red Deer	Romania
5	<i>Cer. el. alashanicus</i>	Alashan Red Deer	China
6	<i>Cer. el. xanthopygus</i>	Isubra	Russia
7	<i>Cer. el. maral</i>	Maral	Iran
8	<i>Cer. can. nelsoni</i>	Rocky Mountain Wapiti	North America
9	<i>Cer. canadensis</i>	American Wapiti	North America
10	<i>Cer. el. sibericus</i>	Siberian Wapiti	China, Mongolia
11	<i>Cer. el. songaricus</i>	Tien Shan Wapiti	China, Tien Shan
12	<i>Cer. el. Hanglu</i>	Kashmir Red Deer	India
13	<i>Cer. el. kansuensis</i>	Kansu Red Deer	China, Dong Da Shan
14	<i>Cer. el. macneilli</i>	M'Neill's Deer	China, Qinghai
15	<i>Cer. el. wallichi</i>	Shou	China, Tibet
16	<i>Cer. el. bactrianus</i>	Bactrian Red Deer	Tadzikistan
17	<i>Cer. el. yarkandensis</i>	Yarkand Red Deer	China
18	<i>Cer. el. atlanticus</i>	Red Deer	Norway
19	<i>Cer. el. brauneri</i>	Krim Red Deer	Ukraine/Krim
20	<i>Cer. el. elaphus</i>	Red Deer	Sweden
21	<i>Cer. el. hispanicus</i>	Spanish Red Deer	Spain
22	<i>Cer. el. scoticus</i>	Scottish Red Deer	Scotland

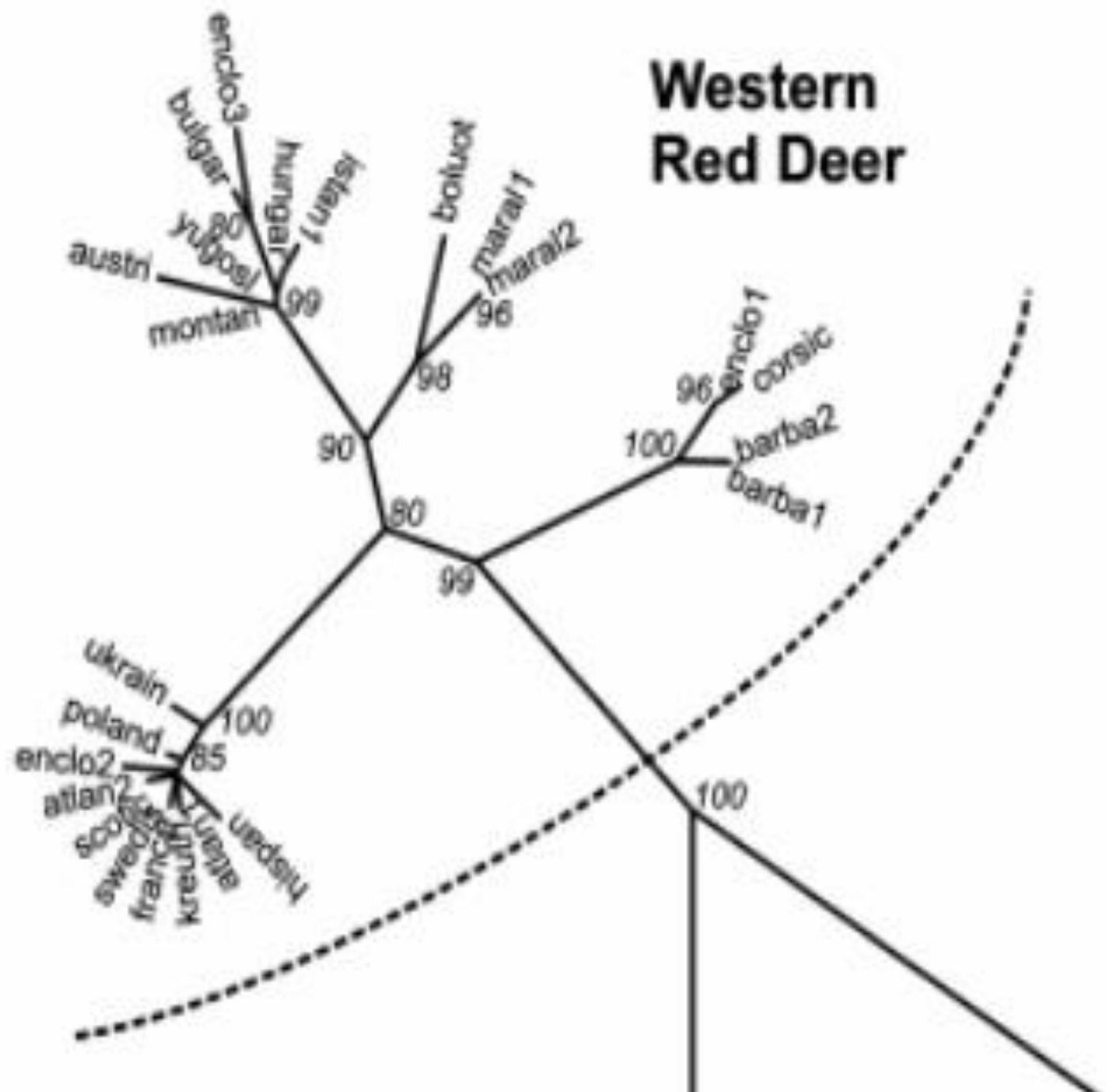
Note. ns, not sampled.

Nomenclature of haplotype-lineages follows most common subspecies names.

Western Red Deer

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

5 υποείδη στην Ευρώπη

Cervus elaphus atlanticus : **Atlantic Deer**, Norway

Cervus elaphus corsicanus : **Corsican Red Deer**, Corsica and Sardinia

Cervus elaphus hippelaphus : **Carpathian Red Deer**, Europe

Cervus elaphus hispanicus : **Spanish Red Deer**, Spain and Portugal

Cervus elaphus scoticus : **Scottish Red Deer**, Great-Britain

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Τα άτομα που ζουν στη Δ. Ευρώπη είναι πιο μικρόσωμα από εκείνα της ανατολικής και αντίστοιχα αυτά της Β. Ευρώπης σε σύγκριση με αυτά της Ν. Ευρώπης.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – Cervus elaphus

Στην Ελλάδα...

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Είναι είδος δασόβιο και ζει σε μεγάλα μικτά δάση πλατύφυλλων και κωνοφόρων μακριά από τον άνθρωπο.

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Προτιμά δάση χωρίς υπόροφο με άφθονα διάκενα και μετακινείται ανάλογα με την εποχή του χρόνου.

Οικ. Ελαφίδα - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Είναι είδος πολυγαμικό και η περίοδος οργασμού διαρκεί από 15 Σεπτεμβρίου μέχρι 15 Οκτωβρίου.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Ο αριθμός των θηλυκών που συγκροτούν το χαρέμι κάθε αρσενικού ποικίλλει και είναι ανάλογος με τη σωματική του δύναμη.

Συνήθως είναι 8 – 10 άτομα και μπορεί να φτάσει και τα 25- 50.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Μετά το τέλος της αναπαραγωγής τα εξαντλημένα αρσενικά αναζητούν μια ήσυχη και απόμερη περιοχή και φροντίζουν να τραφούν καλά για να ανακτήσουν δυνάμεις.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Αντίθετα τα θηλυκά ξανασχηματίζουν μικρές ομόφυλες αγέλες μέχρι την έναρξη της επόμενης αναπαραγωγικής περιόδου.

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Η περίοδος εγκυμοσύνης διαρκεί 8 – 8½ μήνες και γεννά τέλος Μαΐου ή τις αρχές Ιουνίου 1 και σπάνια 2 μικρά που ζυγίζουν 6 – 7 Kg.

Τα νεογνά αυτά είναι ικανά μετά από 30 – 40 λεπτά να περπατούν και μετά την 7η ημέρα να ακολουθήσουν την μητέρα τους.

Photo Tavi Grepp

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Ο χρωματισμός τους είναι κοκκινωπός με λευκά στίγματα που παραμένουν μέχρι την ηλικία των 6 μηνών και θηλάζουν μέχρι το Μάρτιο του επόμενου χρόνου.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Η σεξουαλική ωριμότητα επέρχεται στον δεύτερο χρόνο στα αρσενικά και στα θηλυκά ένα χρόνο αργότερα. Ζει 12 – 15 χρόνια, αλλά μπορεί να φτάσει και τα 20.

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Η πρώτη ανάπτυξη της κερατοφυΐας αρχίζει μετά την ηλικία των 6 μηνών, οπότε εμφανίζονται στο μετωπικό οστό 2 μικρά ηβώματα, από τα οποία θα αναπτυχθούν τα πρώτα κέρατα τον επόμενο χρόνο.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Τα κέρατα στην αρχή είναι μαλακά, αλλά όταν αποκτήσουν την πλήρη ανάπτυξη τους (Σεπτέμβριο) διακόπτεται η διακίνηση του αίματος στη βάση των κεράτων, με αποτέλεσμα να ξηραίνεται και στη συνέχεια να απορρίπτεται το βελούδινο περίβλημα τους.

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Ελάφι – Cervus elaphus

Η απόρριψη των κεράτων ανάλογα με την ηλικία των ζώων γίνεται τον Μάρτιο (ενήλικα) ή τον Απρίλιο – Μάιο (νεαρά). Η ανάπτυξη των νέων κεράτων αρχίζει μετά την πτώση της προηγούμενης κερατοφυΐας για να αποκτήσουν την πλήρη ανάπτυξης τους τον Ιούλιο (ενήλικα) ή Αύγουστο – Σεπτέμβριο (νεαρά).

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – Cervus elaphus

Η λειτουργία της περιοδικής ανανέωσης των κεράτων είναι ορμονική (τεστοστερόνη) και εκτός της ενεργοποίησης της σπερματογένεσης προκαλεί και την οστεοποίηση των κεράτων.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Ο αριθμός των διακλαδώσεων εξαρτάται από την ηλικία του ζώου και σπάνια φθάνει τις 22- 24 (Τέτοιο ζώο σκοτώθηκε στην Ουγγαρία και κατέχει το παγκόσμιο ρεκόρ τρόπαιων).

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Ελάφι – Cervus elaphus

Το βελούδο χρησιμοποιείται σε πολλές χώρες της Α. Ασίας μετά από ξήρανση, άλεσμα και λεύκανση ως διεγερτικό, ενώ στη Ρωσία τα κέρατα αλέθονται και χρησιμοποιούνται για τη θεραπεία εξανθημάτων και πληγών.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – Cervus elaphus

Εκτός από τα παραπάνω, τα κέρατα χρησιμεύουν και ως δείκτες της μόλυνσης της ατμόσφαιρας με ραδιενεργά στοιχεία.

Αυτό οφείλεται στη δέσμευση των ραδιενεργών στοιχείων από το Ca του περιβάλλοντος, το οποίο στη συνέχεια μεταφέρεται και αποθηκεύεται στα κέρατα σε μεγαλύτερες ποσότητες σε σύγκριση με τα οστά.

Π.χ. βρέθηκε στη Σκωτία ότι τα κέρατα του ελαφιού το 1957 περιείχε δεκαπλάσια ποσότητα ραδιενεργού Sr90 σε σύγκριση με εκείνη του 1952.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – Cervus elaphus

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Στον πρώτο χρόνο εμφανίζονται μόνο ηβώματα.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Στο δεύτερο χρόνο αναπτύσσονται δύο απλά κέρατα.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Στον τρίτο αντικαθίστανται με ισχυρότερα που έχουν δύο διακλαδώσεις, μία στην κορυφή και μία στη βάση.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Τον τέταρτο χρόνο σχηματίζεται μια νέα διακλάδωση πάνω από αυτή της βάσεως.

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Στην ηλικία των 5 – 6 χρονών ο αριθμός των διακλαδώσεων είναι 4 και 5 αντίστοιχα.

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Πέρα όμως από την ηλικία αυτή ο αριθμός των διακλαδώσεων είναι ακανόνιστος και δεν αποτελεί αξιόπιστη ένδειξη για την ηλικία του ατόμου.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Ο προσδιορισμός της ηλικίας γίνεται επίσης με:

1. Τον χρόνο εμφάνισης των δοντιών (μέχρι ηλικίας 11-12 ετών)
2. Με την εξέταση του μεγέθους αποτριβής των φυμάτων της μασητικής επιφάνειας των προγομφίων και γομφίων της κάτω σιαγόνας ή του τελευταίου γομφίου (M3).
3. Με τις αλλαγές στη σωματική διάπλαση των ατόμων στις διάφορες ηλικίες.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – Cervus elaphus

Ο προσδιορισμός της ηλικίας γίνεται επίσης με:

- 4. Την εξέταση σε κάθετη τομή του αριθμού των ετήσιων στρώσεων δευτερογενούς οδοντίνης που δημιουργούνται στην πολφική κοιλότητα του τρίτου κοπτήρα (I3) (από 2 ετών και μετά) ή του πρώτου γομφίου (M1) της κάτω σιαγόνας (από 1 έτους και μετά)**
- 5. Την εξέταση της σχέσης μεταξύ του μήκους της μύλης και ρίζας του μεσαίου κοπτήρα**

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Ο προσδιορισμός της ηλικίας γίνεται επίσης με:

6. Την μέτρηση της εξωτερικής γωνίας που σχηματίζεται από την νοητή ευθεία που εφάπτεται στην εξωτερική πλευρά των κεντρικών κοπτήρων με την αντίστοιχη στη βάση της κάτω σιαγόνας.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ελάφι – *Cervus elaphus*

Ο προσδιορισμός της ηλικίας γίνεται επίσης με:

7. Στην ύπαρξη ή όχι χόνδρινων συνδέσμων μεταξύ της προσφηνοειδούς και του βασισφηνοειδούς της υπερώας της πάνω σιαγόνας (σε νεαρά άτομα μέχρι 3 ετών διακρίνονται δύο χόνδρινοι σύνδεσμοι, σε άτομα ηλικίας 8 – 9 ετών ένας και σε άτομα > 10 ετών δεν διακρίνεται).

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Πλατώνι – *Dama dama*

Μορφολογικά μοιάζει με το ελάφι αλλά είναι πιο μικρόσωμο.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Πλατώνι – *Dama dama*

Έχει μήκος σώματος 1,6 – 1,9 m, ύψος 90 – 100 cm, ουρά 16-19 cm και βάρος 40-80 Kg.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Πλατώνι – *Dama dama*

Ο χρωματισμός του ποικίλλει ανάλογα με την εποχή και το καλοκαίρι γίνεται κοκκινόφαιο με λευκές κηλίδες στη ράχη και στα πλευρά.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Πλατώνι – *Dama dama*

Έχει χαρακτηριστικά κέρατα που ενώ οι πρώτες διακλαδώσεις είναι κυλινδρικές και οξύληκτες, οι υπόλοιπες ενώνονται πλαγίως μεταξύ τους και σχηματίζουν μια πλατιά απόληξη ως παλάμη.

Οικ. Ελαφίδιαi - Cervidae

Πλατώνι – Dama dama

Πριν την εποχή των παγετώνων αποτελούσε μέλος της πανίδας της Ευρώπης και κατά τους παγετώνες περιορίστηκε στη Μ. Ασία.

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Πλατώνι – Dama dama

Στη συνέχεια οι Φοίνικες και αργότερα οι Ρωμαίοι το επανεισήγαν σε όλες σχεδόν τις παραμεσόγειες περιοχές της Ευρώπης.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

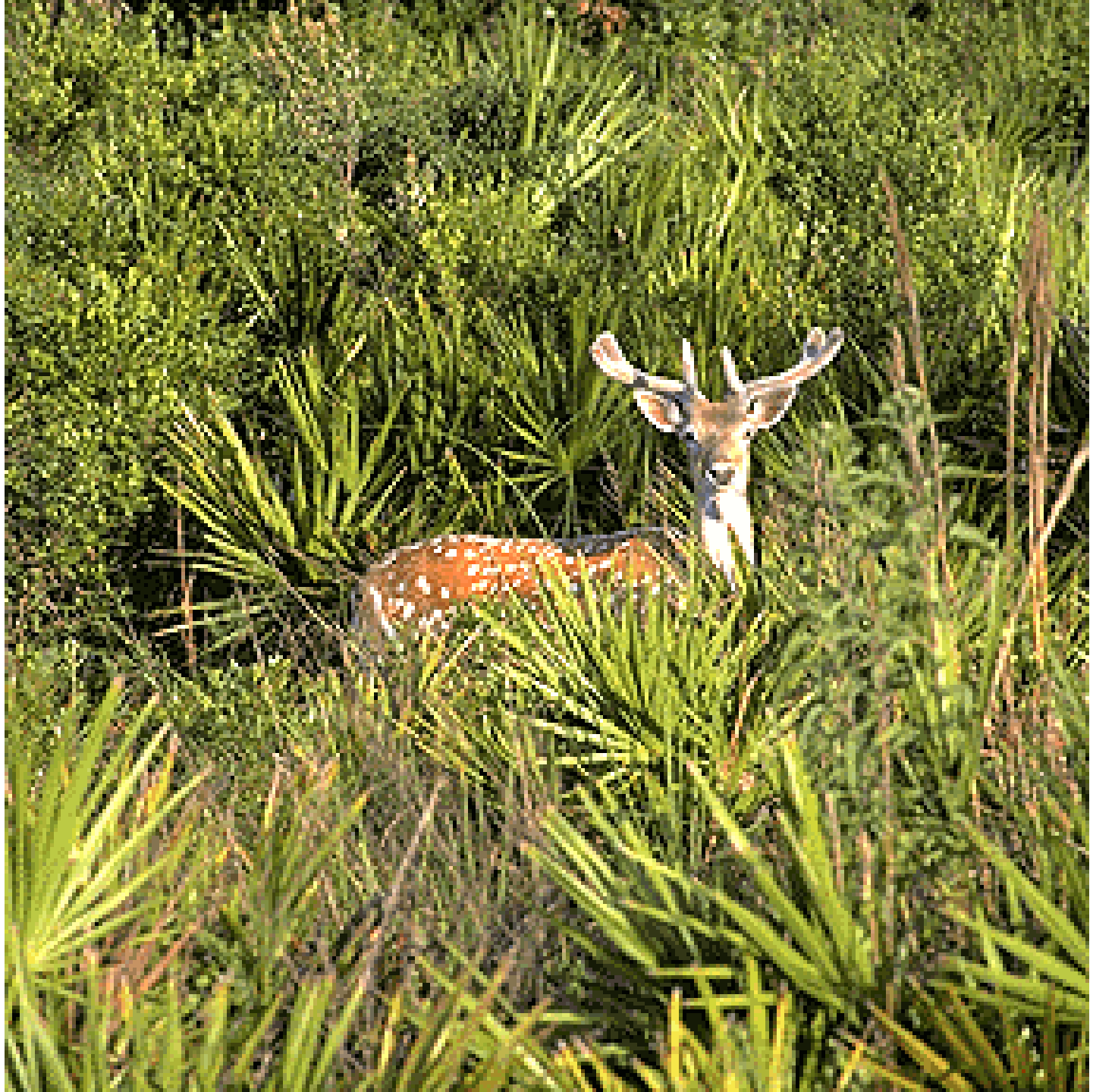
Πλατώνι – *Dama dama*

Προτιμά δάση χαμηλών περιοχών και κατά προτίμηση πλατυφύλλων με αρκετά διάκενα. Δεν ανεβαίνει σε μεγάλο υψόμετρο και σε περίπτωση χιονοπτώσεων κατεβαίνει σε πεδινές περιοχές.

Οικ. Ελαφίδιαi - Cervidae

Πλατώνι– *Dama dama*

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Το Πλατώνι σε ηλικία 6 μηνών παρουσιάζει δύο μετωπικά εξογκώματα, από τα οποία μετά από 8 – 9 μήνες εμφανίζονται τα κέρατα που είναι απλά χωρίς διακλαδώσεις και φθάνουν τα 14-15 cm.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Πλατώνι– *Dama dama*

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Το 2ο χρόνο εμφανίζεται η πρώτη διακλάδωση των κεράτων.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Πλατώνι– *Dama dama*

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Το 3ο χρόνο βγαίνουν οι πλατιές διακλαδώσεις, ενώ τον 5ο εμφανίζονται στο πίσω μέρος οξύληκτες απολήξεις.

Οικ. Ελαφίδιαι - Cervidae

Πλατώνι– *Dama dama*

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Η πλήρης ανάπτυξη τους γίνεται τον 6ο-7ο χρόνο με μήκος 60-90 cm και άνοιγμα ανάμεσα στις κορυφές 30-60 cm.

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Πλατώνι– *Dama dama*

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Τα κέρατα απορρίπτονται κάθε χρόνο τον Απρίλιο και η πλήρης ανάπτυξη τους γίνεται σε 4 μήνες.

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Πλατώνι – *Dama dama*

- **Η αναγνώριση ηλικίας γίνεται επίσης και από την εμφάνιση των δοντιών**

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ζαρκάδι – *Capreolus capreolus*

Είναι το πιο μικρό είδος της οικογένειας των ελαφιδών.

Οικ. Ελαφίδιαi - Cervidae

Ζαρκάδι – *Capreolus capreolus*

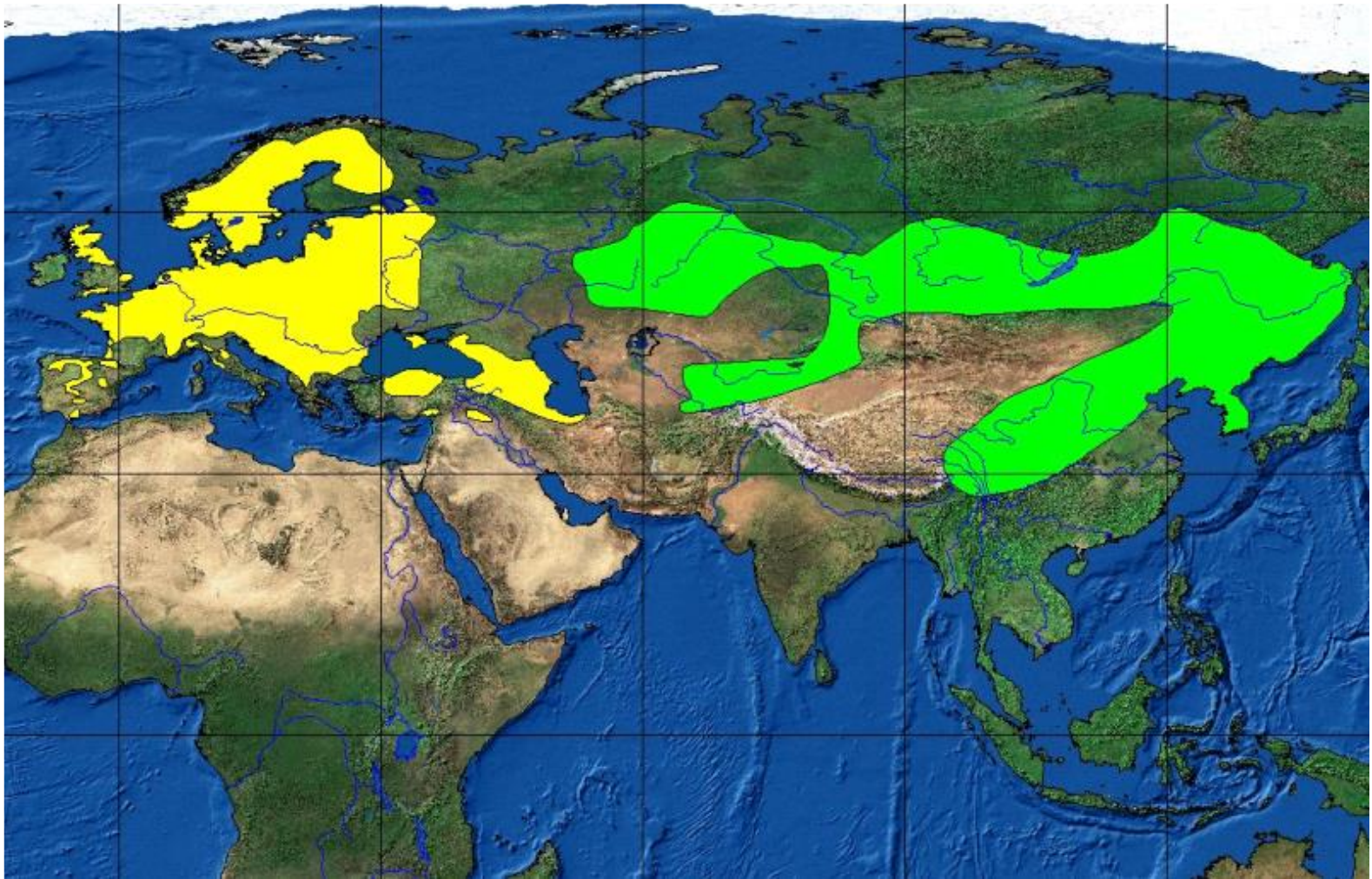
Έχει μήκος σώματος 1- 1,4 m, ύψος 68-5 cm, ουρά 2-4 cm και βάρος 15-50 Kg.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ζαρκάδι – *Capreolus capreolus*

Ζει σε ολόκληρη την Ευρώπη και Ασία.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ζαρκάδι – *Capreolus capreolus*

Προτιμά αραιά δάση πλατυφύλλων και μικτά με διάκενα, προτιμώντας τα άκρα των δασών.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ζαρκάδι – *Capreolus capreolus*

Είναι είδος μονογαμικό και η περίοδος του οργασμού διαρκεί από τα μέσα Ιουλίου μέχρι τα μέσα Αυγούστου.

Οικ. Ελαφίδιαι - Cervidae

Ζαρκάδι – *Capreolus capreolus*

Αν η γονιμοποίηση αποτύχει, το θηλυκό έρχεται ξανά σε οργασμό το Νοέμβριο – Δεκέμβριο.

Οικ. Ελαφίδιαι - Cervidae

Ζαρκάδι – *Capreolus capreolus*

Τα μικρά γεννιούνται το Μάιο, οπότε απομονώνονται από τις οικογενειακές τους ομάδες σε απόμερες περιοχές. Γεννούν 1-2 μικρά και σπάνια 3.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ζαρκάδι – *Capreolus capreolus*

Ο θηλασμός διαρκεί 2-3 μήνες, σεξουαλικά ωριμάζουν σε ηλικία 18 μηνών και ζουν 10-12 χρόνια.

Οικ. Ελαφίδιαι - Cervidae

Ζαρκάδι – *Capreolus capreolus*

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Το Ζαρκάδι σε ηλικία 6 μηνών παρουσιάζει δύο μετωπικά εξογκώματα, τα οποία κατά το τέλος του χρόνου είναι άκλαδα με μήκος μέχρι 10 cm.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ζαρκάδι – *Capreolus capreolus*

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Στο δεύτερο χρόνο εμφανίζεται η πρώτη διακλάδωση ενώ κατά τον 3ο και 4ο χρόνο εμφανίζεται η δεύτερη και η τρίτη αντίστοιχα.

Οικ. Ελαφίδια - Cervidae

Ζαρκάδι – *Capreolus capreolus*

Αναγνώριση ηλικίας από τα κέρατα

Στη συνέχεια η αύξηση του αριθμού των διακλαδώσεων σταματά, η βάση των κεράτων μεγαλώνει και εμφανίζονται διάφορα εξογκώματα ο αριθμός των οποίων και το μέγεθος των οποίων εξαρτάται από την ηλικία του ατόμου.

Οικ. Ελαφίδαι - Cervidae

Ζαρκάδι – *Capreolus capreolus*

Άλλα γνωρίσματα ηλικίας:

- 1. Από τη σωματική διάπλαση**
- 2. Από την εμφάνιση των δοντιών**

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Περιλαμβάνει 49 γένη και 115 είδη που έχουν μεγάλη γεωγραφική εξάπλωση.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα των ειδών της οικογένειας είναι ότι και τα δύο φύλα έχουν κέρατα κοίλα, μόνιμα και χωρίς διακλαδώσεις.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Το σχήμα και το μέγεθος τους ποικίλλει και συνήθως είναι ελικοειδή ή καμπύλα προς τα πίσω και εκφύονται από δύο οστεώδεις αποφύσεις του μετωπικού ιστού.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Τα περισσότερα είδη είναι κοινωνικά και ζουν σε αγέλες, ενώ μπορεί να είναι μονογαμικά και πολυγαμικά.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Κρητικός αίγαγρος (Αγρίμι ή Κρικρι) – *Capra aegagrus cretica*

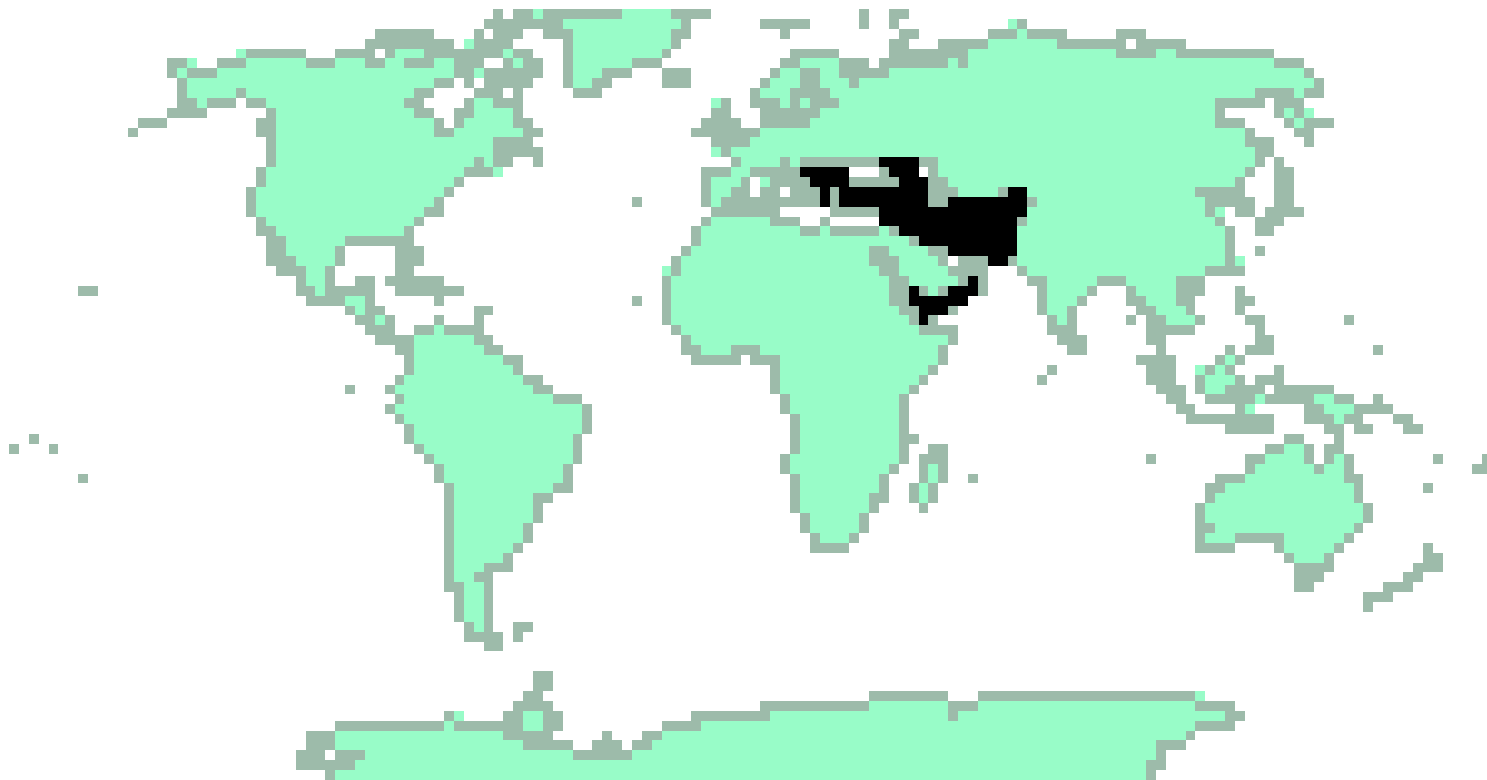

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Κρητικός αίγαγρος (Αγρίμι ή Κρικρι) – *Capra aegagrus cretica*

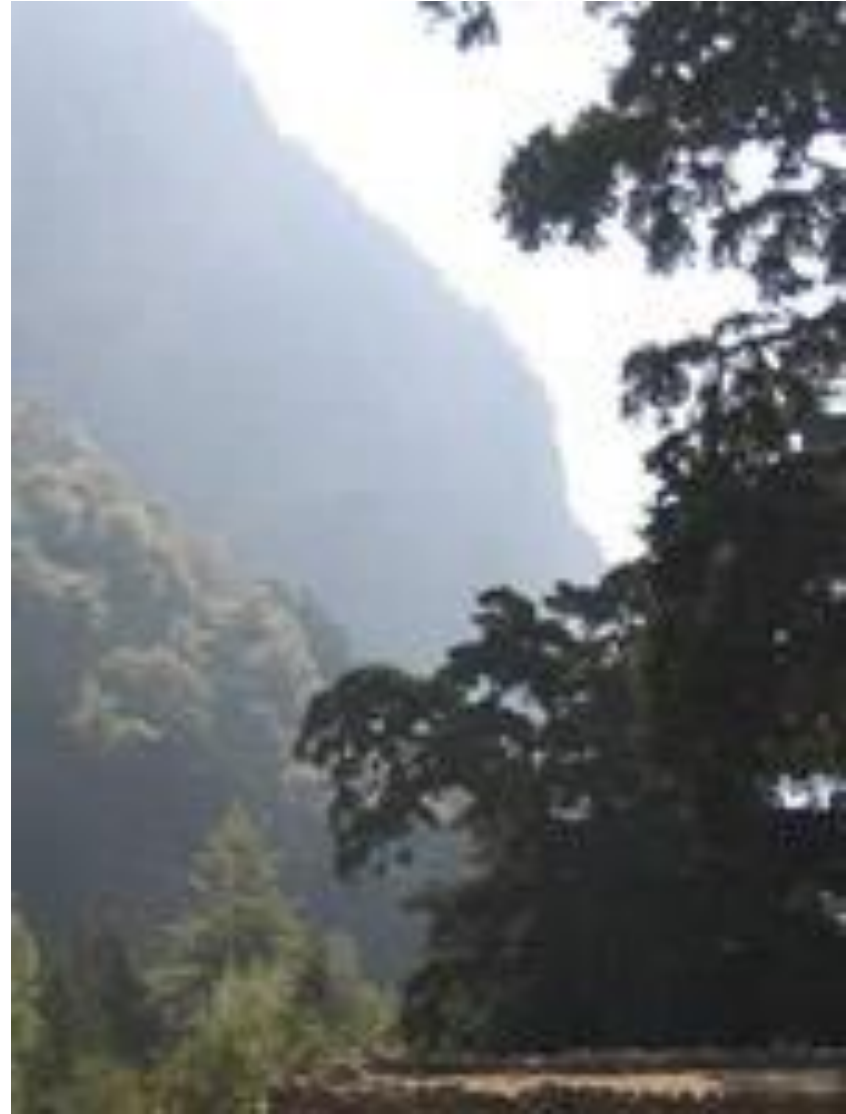
Είναι υποείδος του *Capra aegagrus* που ζει στη Μ.Ασία, Περσία και Β. Αφρική.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Κρητικός αίγαγρος – *Capra aegagrus cretica*

Ζει σε ψηλές και βραχώδεις περιοχές βουνών και σε υψόμετρο πάνω από 1500 m, ενώ το χειμώνα κατεβαίνει σε χαμηλότερες περιοχές.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Κρητικός αίγαγρος – *Capra aegagrus cretica*

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Κρητικός αίγαγρος – *Capra aegagrus cretica*

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Κρητικός αίγαγρος – *Capra aegagrus cretica*

Τα κρι-κρι πήραν το όνομα τους όταν δωρίστηκε κάποιο από αυτά σε κάποια σπουδαία γυναίκα ξένου επισκέπτη προς εξημέρωση και επειδή δεν μπορούσε να προφέρει τη λέξη "αγρίμι" το ονόμασε κρι-κρι από το χαρακτηριστικό θόρυβο που κάνει η μασέλα του ζώου (κρ..κρ..κρ) στην αναμάσηση.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Κρητικός αίγαγρος – *Capra aegagrus cretica*

Τα κέρατα στα δύο φύλα διαφέρουν και στα αρσενικά είναι μεγαλύτερα, διευθύνονται προς τα πάνω, ενώ τα άκρα τους κάμπτονται ελαφρά προς τα πίσω και συγκλίνουν προς τα μέσα.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Κρητικός αίγαγρος – *Capra aegagrus cretica*

Στα θηλυκά τα άκρα είναι σχεδόν παράλληλα ή αποκλίνουν προς τα έξω.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Κρητικός αίγαγρος – *Capra aegagrus cretica*

Ο προσδιορισμός της ηλικίας γίνεται από τα κέρατα με την καταμέτρηση των ετήσιων δακτυλίων. Αυτοί είναι ευδιάκριτοι και σε μεγάλη απόσταση μεταξύ τους μέχρι την ηλικία των 6-8 χρονών.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Αγριόγιδο – *Rupicapra rupicapra*

Η Ευρωπαϊκή αντιλόπη.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Αγριόγιδο – *Rupicapra rupicapra*

Έχει πόδια ψηλά και φέρει χαρακτηριστικές στενές επιμήκεις μαύρες λωρίδες στις παρειές του προσώπου, που ξεκινούν πάνω από τα μάτια και καταλήγουν στο άκρο του ρύγχους.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Αγριόγιδο – *Rupicapra rupicapra*

Η ουρά, τα πόδια και το κάτω μέρος της κοιλιάς είναι μαύρου χρώματος, ενώ η περιοχή των γονάτων των μπροστινών ποδιών κιτρινόφαιη.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Αγριόγιδο – *Rupicapra rupicapra*

Η διάκριση των δύο φύλων γίνεται από τα κέρατα που διαφέρουν ως προς το μέγεθος και το σχήμα.

Στο αρσενικό έχουν μήκος 20 cm, είναι ισχυρά και τα άκρα τους είναι πολύ γυρισμένα προς τα πίσω.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Αγριόγιδο – *Rupicapra rupicapra*

Η διάκριση των δύο φύλων γίνεται από τα κέρατα που διαφέρουν ως προς το μέγεθος και το σχήμα.

Στο θηλυκό έχουν μήκος 15 cm, είναι λεπτά και η κύρτωση τους προς τα πίσω είναι πιο μικρή και όχι απότομη.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Αγριόγιδο – *Rupicapra rupicapra*

Ο προσδιορισμός της ηλικίας μπορεί να γίνει με την καταμέτρηση των ετήσιων δακτυλίων των κεράτων μέχρι την ηλικία των 5 – 6 χρονών (ζει 12 – 18 χρόνια).

Αγριόγιδο – *Rupicapra rupicapra*

Στην Ελλάδα υπολογίζεται πως υπάρχουν σήμερα 500-600 άτομα διασκορπισμένα σε πέντε μεγάλες και δύο μικρές γεωγραφικές ενότητες.

Αγριόγιδο – *Rupicapra rupicapra*

Ο ιδανικός βιότοπος του αγριόγιδου είναι οι επικλινείς πλαγιές και οι ορθοπλαγιές στα υψηλά βουνά.

Αγριόγιδο – *Rupicapra rupicapra*

Ο ιδανικός βιότοπος του αγριόγιδου είναι οι επικλινείς πλαγιές και οι ορθοπλαγιές στα υψηλά βουνά.

Αγριόγιδο – *Rupicapra rupicapra*

Από το τέλος της άνοιξης έως τα τέλη του φθινοπώρου, τα αγριόγιδα τρέφονται στα πλούσια σε ποώδη βλάστηση υποαλπικά λιβάδια.

Αγριόγιδο – *Rupicapra rupicapra*

Το καλοκαίρι για να αποφύγουν την υπερβολική ζέστη, αποτραβιούνται στα πιο δροσερά ενδιαιτήματα του βιοτόπου τους.

Αντίθετα τα αγριόγιδα το χειμώνα αποφεύγουν τις περιοχές που συσσωρεύεται πολύ χιόνι.

και προτιμούν τις απότομες δασωμένες πλαγιές με νότιες εκθέσεις όπου το χιόνι λειώνει σύντομα.

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Αγριοπρόβατο – *Ovis ammon musimon*

Έχει πατρίδα τα νησιά Κορσική και Σαρδηνία, αλλά έχει εισαχθεί σε όλη την Ευρώπη, Ασία, ΗΠΑ και Ν. Ζηλανδία (στην Ελλάδα στον Κόζιακα και σε εκτροφεία).

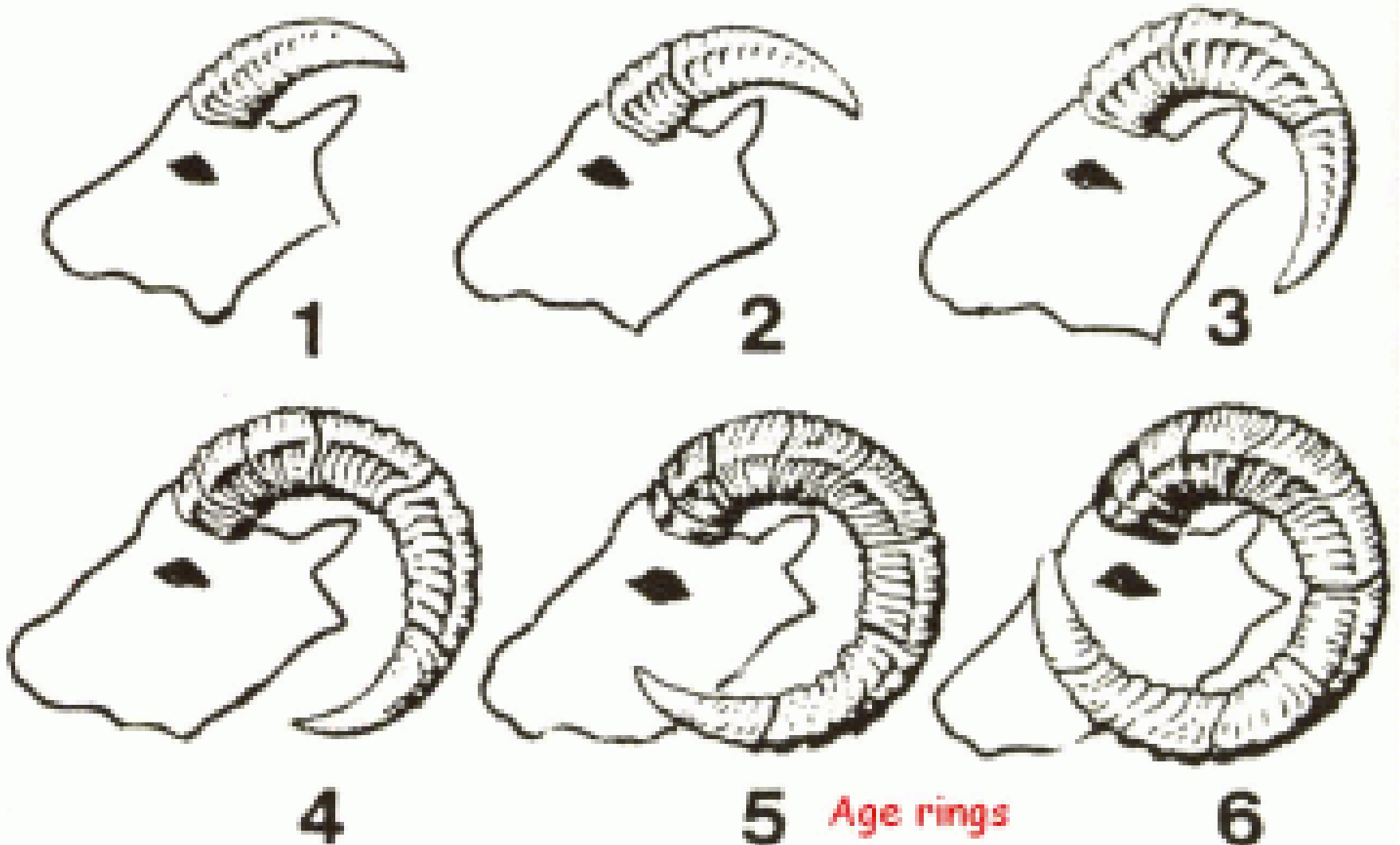
ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Αγριοπρόβατο – *Ovis ammon musimon*

ΟΙΚ. ΒΟΟΕΙΔΗ - Bovidae

Αγριοπρόβατο – *Ovis ammon musimon*

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Η εμφάνιση της οικογένειας αρχίζει από την κατώτερη ολιγόκαινη περίοδο, ενώ τα είδη της είναι τα πιο αρχέγονα μη μηρυκαστικά αρτιοδάκτυλα.

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Περιλαμβάνει είδη μέσου μεγέθους με μεγάλο κεφάλι, κοντό λαιμό και χοντρό σώμα με επιμήκες (προβοσκίδα) ρύγχος με αισθητήρια νεύρα στο άκρο του.

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Περιλαμβάνει είδη μέσου μεγέθους με μεγάλο κεφάλι, κοντό λαιμό και χοντρό σώμα με επιμήκες (προβοσκίδα) ρύγχος με αισθητήρια νεύρα στο άκρο του.

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Περιλαμβάνει είδη μέσου μεγέθους με μεγάλο κεφάλι, κοντό λαιμό και χοντρό σώμα με επιμήκες (προβοσκίδα) ρύγχος με αισθητήρια νεύρα στο άκρο του.

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Περιλαμβάνει είδη μέσου μεγέθους με μεγάλο κεφάλι, κοντό λαιμό και χοντρό σώμα με επιμήκες (προβοσκίδα) ρύγχος με αισθητήρια νεύρα στο άκρο του.

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Περιλαμβάνει είδη μέσου μεγέθους με μεγάλο κεφάλι, κοντό λαιμό και χοντρό σώμα με επιμήκες (προβοσκίδα) ρύγχος με αισθητήρια νεύρα στο άκρο του.

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Τα δόντια είναι προσαρμοσμένα για παμφαγία. Περιλαμβάνει ζώα κοινωνικά με αγέλες 10-40 ατόμων.

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Είναι έξοχοι δρομείς και κολυμβητές με αναπτυγμένη την ακοή και όσφρηση αλλά όχι την όραση.

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Αγριογούρουνο – *Sus scrofa*

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Αγριογούρουνο – *Sus scrofa*

Χαρακτηριστικό του αγριογούρουνου είναι οι 4 κυνόδοντες που εμφανίζονται μετά τη γέννηση του και διατηρούνται σε άριστη κατάσταση καθ'όλη τη διάρκεια της ζωής του.

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

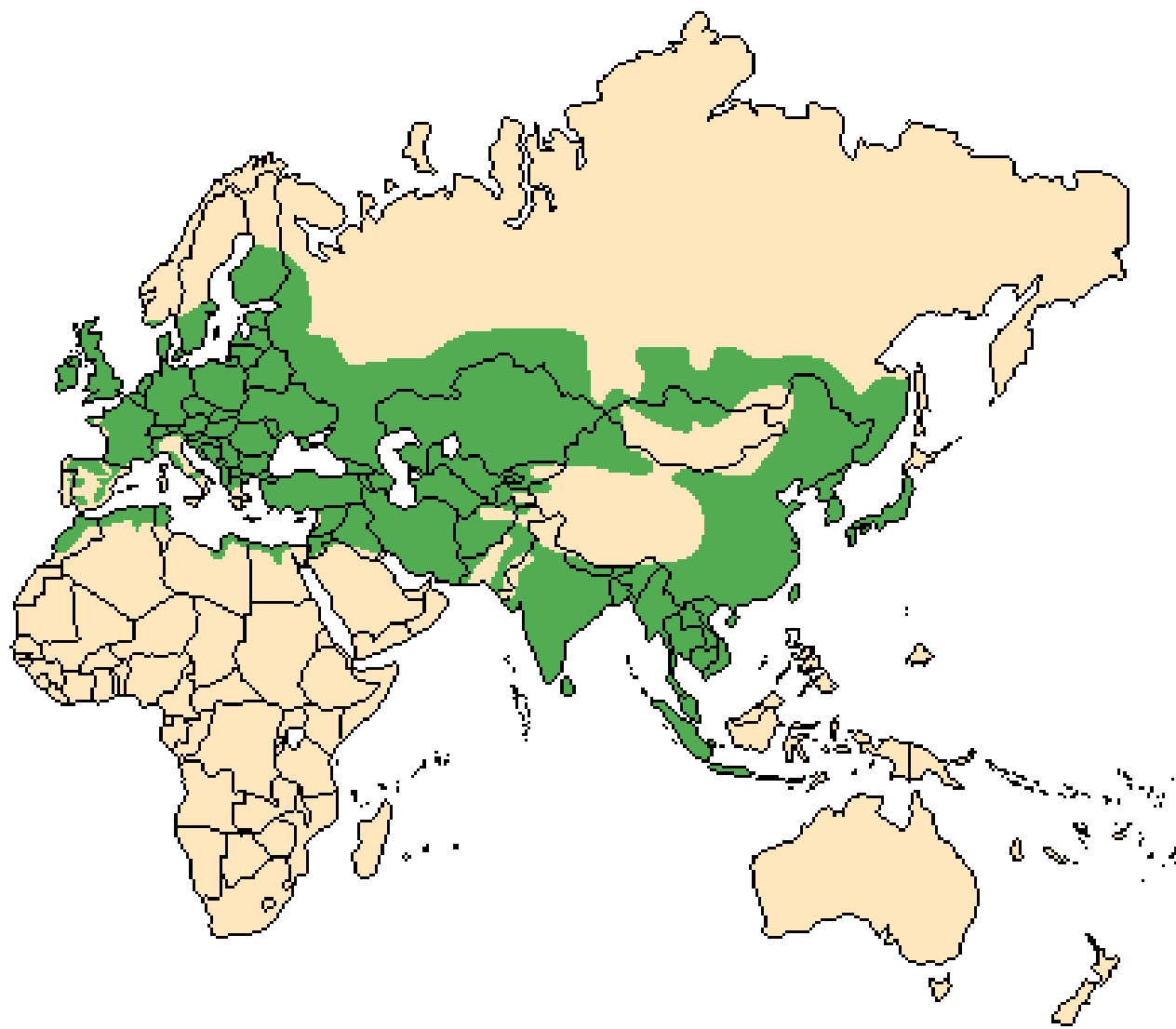
Αγριογούρουνο – *Sus scrofa*

Οι πάνω κυνόδοντες είναι μεγαλύτεροι και διευθύνονται προς τα πάνω, ενώ οι κάτω είναι μικρότεροι σε μέγεθος και διευθύνονται προς τα πάνω έτσι ώστε η μπροστινή επιφάνεια του επάνω κυνόδοντα να έρχεται σε επαφή με την εσωτερική του κάτω.

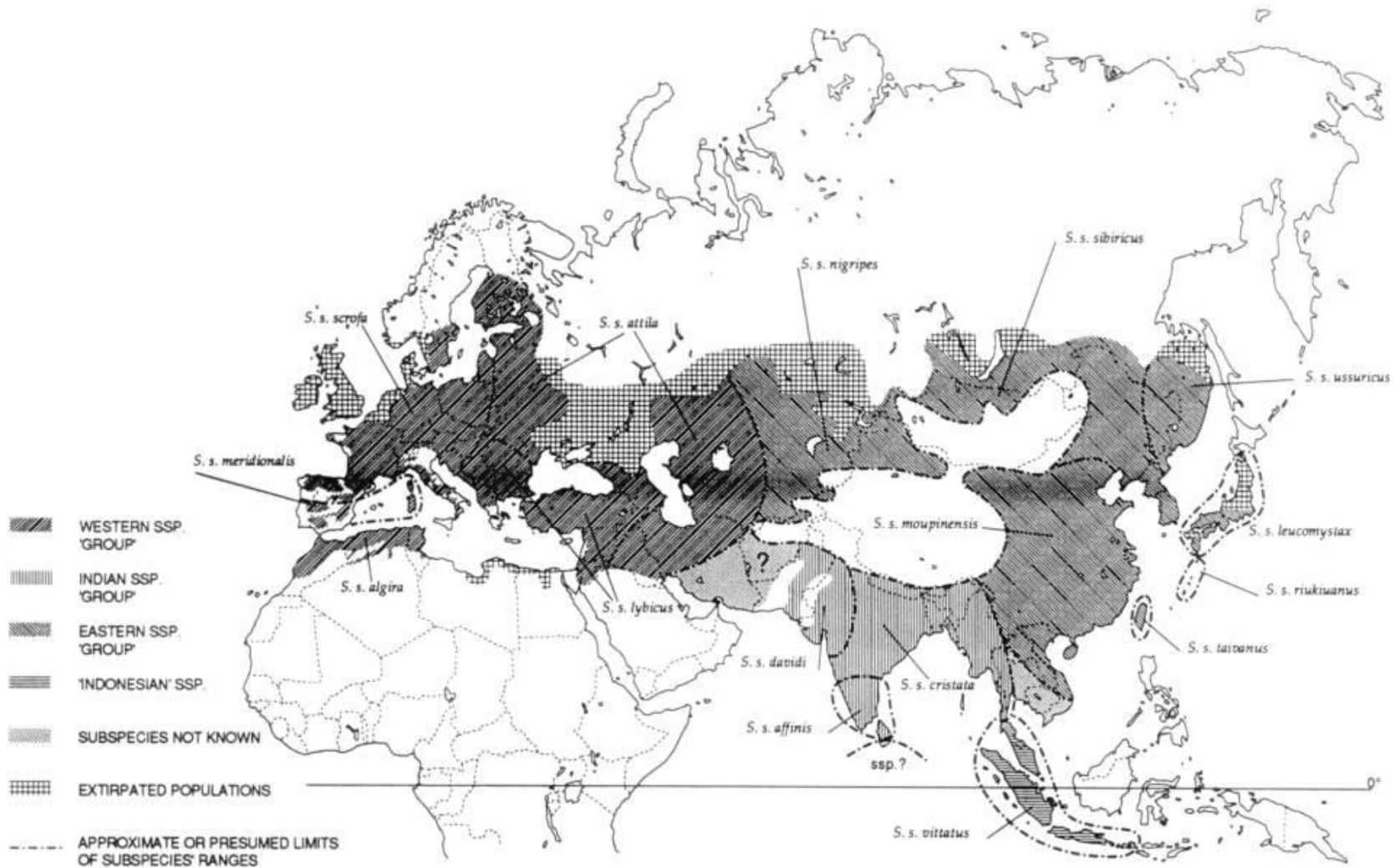
ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Αγριογούρουνο – *Sus scrofa*

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Άγριογούρουνο – *Sus scrofa*

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Αγριογούρουνο – *Sus scrofa*

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Αγριογούρουνο – *Sus scrofa*

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Αγριογούρουνο – *Sus scrofa*

ΟΙΚ. ΧΟΙΡΙΔΑΙ - Suidae

Αγριογούρουνο – *Sus scrofa*

